

# Professionalisering Handhaving

Rapportage nulmetingen uit de Provincie Noord-Holland



# Professionalisering Handhaving

Rapportage nulmetingen uit de Provincie Noord-Holland

Opdrachtgever : Provincie Noord-Holland

Adviseurs : ing. A.F. Rings  
              drs. M.C. Mussche

Ons kenmerk : P-03-08-004

Haarlem, mei 2003





# Inhoud

5	1	<b>Samenvatting</b>
7	2	<b>Inleiding</b>
	2.1	Algemeen
	2.2	Het proces Professionalisering
	2.3	De nulmeting
	2.4	Het vervolg van het proces
	2.5	Tijdlijn
13	3	<b>Oriëntatie op de nulmeting</b>
	3.1	Geografische aanduiding
	3.2	Omschrijving van de kleursporen
15	4	<b>Resultaten</b>
	4.1	Algemeen
19	5	<b>Doelen en condities</b>
	5.1	Gegevens nulmeting
	5.2	Analyse
	5.3	Conclusies
	5.4	Aanbevelingen
23	6	<b>Strategie en werkwijze</b>
	6.1	Gegevens nulmeting
	6.2	Analyse
	6.3	Conclusie
	6.4	Aanbevelingen
27	7	<b>Uitvoering</b>
	7.1	Gegevens nulmeting
	7.2	Analyse
	7.3	Conclusies
	7.4	Aanbevelingen
31	8	<b>Evaluatie</b>
	8.1	Gegevens nulmeting
	8.2	Analyse
	8.3	Conclusies
	8.4	Aanbevelingen

35 **9 Totaal resultaat**

9.1 Gegevens nulmeting

9.2 Analyse

9.3 Conclusies

9.4 Aanbevelingen

45 **Bijlagen**

1a Resultaten handhavingsorganisaties Noord-Holland

1b Geverifieerde clusters

2 Proces nulmeting handhavingsorganisaties Noord-Holland

3 Kaarten

4 Kwaliteitscriteria

5 Omschrijving Elementen en Criteria

6 Bronnenboek handhavingsorganisaties (afzonderlijk bijgevoegd op CD)

In 2002 is het project 'Professionalisering van de (milieuwet)handhaving' landelijk gestart met het gezamenlijk door rijk, provincies, gemeenten en waterkwaliteitsbeheerders vaststellen van de criteria voor professionele handhaving. De bestuurlijke handhavingsorganisaties voor de milieuwetgeving lopen hiermee voorop in het inzichtelijk maken van de kwaliteit van de handhaving voor bestuur en burger. Niet vanuit de gedachte dat het nu niet goed gaat, maar vanuit de gedachte dat het altijd beter kan.

De criteria omvatten het gehele proces van de handhaving: van de analyse van de handhavingsproblematiek tot en met de monitoring en evaluatie van de uitvoering. Deze evaluatie vormt vervolgens weer de input voor de probleemanalyse. Dit (cyclische) handhavingsproces is verdeeld in vier procesblokken:

- Doelen en condities.
- Strategie en werkwijze.
- Uitvoering.
- Monitoring en evaluatie.

Aan de criteria en de elementen waaruit deze zijn opgebouwd, zullen de handhavende organisaties per januari 2005 moeten voldoen. Door middel van een nulmeting wordt het inzicht verkregen waar elke handhavingsorganisatie nu staat ten opzichte van de kwaliteitscriteria. In de nulmeting heeft iedere organisatie nagegaan aan welke van de elementen waaruit de criteria bestaan wordt voldaan en aan welke nog niet. Het is het startpunt voor de verdere professionalisering van elke individuele organisatie. De nulmeting heeft in december 2002 tot maart 2003 plaatsgevonden bij alle bestuurlijk handhavende organisaties in Nederland

Deze provinciale rapportage is een feitelijke verslaglegging van de mate waarin de 73 bestuurlijke handhavingsorganisaties in Noord-Holland thans voldoen aan de kwaliteitscriteria. Door de resultaten van alle bestuurlijke partners te presenteren kan het individuele resultaat worden afgezet ten opzichte

van de collega organisaties. De provincie als regisseur van het professionaliseringstraject krijgt hiermee tevens inzicht in welke mate en op welke criteria en elementen de verschillende organisaties individueel dan wel gezamenlijk dienen te verbeteren en de organisaties daarin gestimuleerd en gefaciliteerd moeten worden.

Uit de resultaten blijkt dat er in de provincie Noord-Holland nog geen enkele organisatie is die aan alle criteria voldoet. Wel voldoen alle organisaties aan meerdere elementen die aan de criteria ten grondslag liggen. Gemiddeld voldoen de handhavingsorganisaties in Noord-Holland aan 18% van de minimum criteria en 39% van de minimum elementen. Over het geheel genomen komt dit overeen met het beeld over heel Nederland: er is geen enkele organisatie die aan alle minimumcriteria. Toch moeten we vaststellen dat Noord-Holland onder het Nederlandse gemiddelde scoort. Als naar de vier procesblokken wordt gekeken, vallen de volgende zaken op:

In het procesblok doelen en condities, dat het vertrekpunt voor een professionele handhaving omvat, zijn er slechts vijf organisaties in Noord-Holland die aan de criteria voldoen. De bestuurlijk vastgestelde probleemanalyse, (daaraan gekoppeld) de prioriteitstelling en de organisatorische condities ontbreken bij het merendeel van de handhavingsorganisaties.

In het procesblok strategie en werkwijze blijkt dat veel van de handhavingsorganisaties wel over een gedoogstrategie beschikken (41 van de 73), maar slechts twee organisaties over een volgens de criteria complete, bestuurlijk vastgestelde sanctiestrategie. Een volledige set protocollen voor de voorbereiding en uitvoering van taken en voor de communicatie, het informatiebeheer en de informatie-uitwisseling ontbreekt bij alle organisaties in Noord-Holland. De interne en externe afstemming is wel bij een ruime meerderheid van de organisaties geregeld.

In het procesblok uitvoering blijken de meeste handhavingsorganisaties in Noord-Holland ook problemen te hebben. Een actueel uitvoeringsprogramma is bij 14 organisaties aanwezig. Vijftig (50) handhavingsorganisaties voldoen niet aan het criterium 'omvang van de handhavingcapaciteit'. Slechts 5 van de 73 organisaties kunnen op basis van de evaluatie melden dat zijn op het gebied van de uitvoeringsondersteunende voorzieningen aan de criteria voldoen. Waarbij kan worden aangetekend dat alle 73 organisaties wel kunnen beschikken over meetapparatuur, laboratoria en bodemmeetapparatuur.

Het procesblok monitoring en evaluatie, het sluitstuk van het proces, is het minst ontwikkeld. Hier is het criterium 'verantwoording' het best vertegenwoordigd met één op zes van het totaal aantal organisaties. Ook hier geldt dat sommige elementen bij veel handhavingsorganisaties wel aanwezig zijn, bijvoorbeeld ten aanzien van de verantwoording aan het bestuur over de inzet van mensen. Kwaliteitsborging en monitoring zijn bij minder dan één op zeven van de organisaties aanwezig, slechts twee organisaties voldoen aan het criterium voor vergelijking en auditing.

Het overall beeld dat hieruit naar voren komt is dat de handhavingsorganisaties in Noord-Holland vooral een managementprobleem hebben in de handhaving. De plannings- en controlecyclus voor de handhaving is niet gesloten, er zijn nauwelijks analyses op basis waarvan het bestuur de handhavingsdoelen en de handhavingsprioriteiten kan vaststellen en gegevens over de effecten van de uitvoering worden niet gemonitord en teruggekoppeld aan het bestuur.

Tegelijk kunnen we uit de gegevens concluderen dat er handhavingsorganisaties zijn die wel aan sommige criteria voldoen. Deze verspreid aanwezige onderdelen vormen tezamen wel de complete set

criteria. Goede voorbeelden zijn er dus in Noord-Holland. Ook blijkt dat alle organisaties op zijn minst aan een aantal elementen per criterium voldoen. Dat is een goed vertrekpunt voor de huidige kwaliteitsslag.

"Elk nadeel heeft z'n voordeel": heeft een famous Noord-Hollander gezegd. Het feit dat er op zoveel criteria en elementen nog heel veel organisaties moeten verbeteren, betekent dat er volop kansen liggen om die verbetering tezamen op te pakken. Van elkaar leren, met elkaar leren en ontwikkelen, kortom met elkaar samenwerken zal er zeker toe leiden dat eind 2004 kan worden vastgesteld dat in Noord-Holland de handhaving professioneel wordt uitgevoerd en dat aan de kwaliteitscriteria wordt voldaan. In de aanbevelingen wordt daarop ingegaan. Maar met de uitdrukkelijke aantekening dat het iedere bestuurlijk handhavende organisatie zelf is die verantwoordelijk is voor een kwalitatief goede uitvoering van de handhaving. Samenwerking en de aanwezigheid van de provincie als regisseur ontslaat de organisaties niet van die verantwoordelijkheid.

De hiervoor beschreven conclusies behoeven dus enige nuancering. Er dient beslist te worden opgemerkt dat naar het huidige uitvoeringsniveau is gekeken op basis van nieuwe inzichten en criteria omtrent de handhavingscyclus, vooral bedoeld om de handhaving inzichtelijker te maken voor bestuurders en burgers.

Het is daarom nu niet te zeggen dat de huidige uitvoering "onvoldoende" is. Er wordt middels de kwaliteitscriteria immers op een andere, nieuwe manier naar handhaving gekeken. Het is dus logisch dat organisaties enige tijd nodig hebben om zich aan deze veranderende inzichten aan te passen. In dit traject van professionalisering is hiervoor twee jaar (tot januari 2005) gereserveerd. Momenteel worden daartoe door alle handhavingsorganisaties verbeterplannen opgesteld.

## 2.1 Algemeen

Naar aanleiding van de discussienota “Met recht verantwoordelijk” hebben het Rijk (VROM, V&W), de provincies (IPO), de gemeenten (VNG) en de regionale waterkwaliteitsbeheerders (UvW) begin 2002 besloten om gezamenlijk een project te starten ter verbetering van de milieuhandhaving. Dit project heet Professionalisering van de milieuhandhaving. Het doel van het project is dat per 1 januari 2005 handhavingsorganisaties een overeengekomen kwaliteitsniveau halen.

De vraag of daarvoor in meer of mindere mate maatregelen nodig zijn om de professionele kwaliteit te halen, kan pas op een verantwoorde manier worden beantwoord als een meting is uitgevoerd. Hiertoe is in het project een nulmeting voorzien. De nulmeting is voor elke handhavingsorganisatie het startpunt voor het proces van verbetering van de handhaving. In deze rapportage wordt het resultaat van de nulmetingen van de handhavingsorganisaties in de provincie Noord-Holland gepresenteerd.

## 2.2 Het proces Professionalisering

Uit de nota “Met recht verantwoordelijk” zijn twee belangrijke sporen voor de handhaving te onderscheiden; het wetsontwerp “Handhavingstructuur” en de Professionalisering van de Handhaving.

### Het wetsontwerp Handhavingstructuur

Dit wetsontwerp is in behandeling bij de Raad van State. Aanpassingen worden zo spoedig mogelijk doorgevoerd, waardoor dit wetsontwerp al in het voorjaar van 2003 kan worden behandeld in de Tweede Kamer. Dit spoor is van belang voor de professionalisering van de handhaving omdat in het wetsontwerp een aantal items is opgenomen om de professionalisering van de handhaving te kunnen realiseren.

### De professionalisering van de Handhaving

Op 28 januari 2002 is bestuurlijk goedkeuring gegeven aan het proces van de professionalisering van de handhaving. Het proces is te onderscheiden in een aantal fasen.

- I De kwaliteitscriteria;
- II De nulmeting;
- III Het organische groei proces (verbeter traject);
- IV Interventie en eindmeting.

#### *Fase I: De kwaliteitscriteria*

Per 1 november 2002 heeft de staatssecretaris van het Ministerie van VROM, de heer drs. P.L.B.A. van Geel, de kwaliteitscriteria vastgesteld. Deze criteria zijn tot stand gekomen in nauw overleg tussen Rijk, IPO, VNG en UvW en door middel van verschillende bijeenkomsten in het land.

De kwaliteitscriteria zijn eind 2002 aan alle betrokken organisaties toegezonden. Met de oplevering van de kwaliteitscriteria is deze fase afgerond.

In een later stadium worden de kwaliteitscriteria in een AMvB vastgesteld. Deze AMvB wordt aan het wetsontwerp Handhavingstructuur verankerd.

#### *Fase II: De Nulmeting*

Met de vastgestelde criteria hebben alle betrokken organisaties zichzelf kunnen doorlichten. Deze toetsing levert een uitgangssituatie op ten opzichte van de kwaliteitscriteria. Deze toetsing is de Nulmeting.

De Nulmeting bestaat uit drie onderdelen:

- de zelfevaluatie;
- de beoordeling van de zelfevaluatie door een externe verificateur;
- de bestuurlijke vaststelling van de nulmeting voor de eigen organisatie.

De bestuurlijk vastgestelde nulmetingen zijn aan de provincie – in de rol van regisseur van het traject van de professionalisering van de handhaving –

aangeboden. Deze gegevens zijn per provincie geclusterd zodat een provinciaal beeld wordt verkregen: de "Provinciale rapportage nulmetingen Handhaving".

Er is naar gestreefd dat elke betrokken organisatie zichzelf kan herkennen in deze provinciale rapportage en het daarin weergegeven beeld.

De resultaten vanuit de provincies worden vervolgens nog verzameld in een landelijke beeld. Met de oplevering van de verschillende rapportages wordt fase II afgerond.

### *Fase III: Het organische groeiproces*

Als de uitgangssituatie door middel van de nulmeting bepaald is en elke organisatie op de hoogte is van haar eigen situatie en die van de collega handhavingspartners, begint het verbeteringstraject. Dit traject start met de vraag aan handhavingsorganisaties om binnen drie maanden na de publicatie van de provinciale rapportage nulmeting bestuurlijke opties voor de door te voeren verbeteringen te formuleren. Deze bestuurlijke opties vormen een verbeterplan, een plan van aanpak om per 2005 aan de kwaliteitscriteria te kunnen voldoen vanuit het bekende vertrekpunt.

In de bestuurlijke opties kan een onderscheid worden gemaakt tussen elementen waar de handhavingsorganisatie de verbeteringen zelfstandig kan en wil realiseren en elementen waarbij de organisatie anderen nodig heeft. Voor de beschrijving van dit plan is door de provincie een kader aangereikt.

Elke individuele organisatie dient het verbeterplan bij het college van Gedeputeerde Staten in te dienen. De provincie zal in haar rol van regisseur beoordelen of het plan en de geschetste bestuurlijke opties, op zichzelf beschouwd én in regionale dan wel provinciale samenhang, redelijkerwijs waarborgen dat de organisatie op 1 januari 2005 aan alle kwaliteitscriteria zal voldoen. Hiervan stelt de provincie een rapportage op. Deze rapportage is, met

de provinciale beoordeling van de bestuurlijke opties, basis voor verder regionaal en provinciaal overleg.

Waar nodig geeft de provincie sturing en ondersteuning aan de processen in de regio om tot professionalisering van de handhaving te komen. In dit proces van organische groei maakt de provincie onder andere gebruik van de producten die worden ontwikkeld in het landelijke project 'Goede voorbeelden'.

### *Fase IV: Interventie en eindmeting*

Het proces van professionalisering is niet vrijblijvend. De provincie zal in de rol van regisseur interveniëren als het proces dreigt te stagneren. In die gevallen waar de provincie positief oordeelt over de aanpak van de van de handhavingsorganisatie zal de interventie bestaan uit verschillende vormen van ondersteuning. In die gevallen waar het oordeel nog niet positief is, zal de provincie proberen om door nader onderzoek, overleg, het aanreiken van alternatieve mogelijkheden en dergelijke een bijstelling van de aanpak in positieve zin te stimuleren. De provincie kan op verschillende wijze interveniëren. Het gaat dan om lichtere en zwaardere vormen van overleg, ambtelijk of bestuurlijk, bilateraal en in groter verband en vormen van publiciteit.

Uiteindelijk vindt aan het begin van het jaar 2005 de eindmeting plaats. Dan zal moeten worden vastgesteld of de plannen van aanpak, de geboden ondersteuning en de gepleegde interventies leiden tot het voldoen aan de gestelde kwaliteitscriteria. Door middel van een met de nulmeting vergelijkbare toets zal dat plaatsvinden. Deze fase kenmerkt zich door de landelijke meting van realisatie en implementatie van de criteria.

De professionalisering van de handhaving is geen star geheel en blijft continu onderhevig aan

verandering. Vervolg geven aan de professionalisering is dan ook logisch. Van belang is dat het bevoegd gezag haar verantwoordelijkheid kan (blijven) waarmaken.

### **2.3 De nulmeting**

Zoals aangegeven bestaat de nulmeting uit drie stappen: de zelfevaluatie, de verificatie en de bestuurlijke vaststelling van de nulmeting. Meer in detail hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden.

Voor de zelfevaluatie is een vragenlijst ontwikkeld. Deze vragenlijst is begin december 2002 via een word-bestand aan alle handhavingsorganisaties verstrekt. Bij deze aanbieding is tevens alle organisaties gevraagd om de vragen op een daartoe ingestelde website in te vullen.

Eind december 2002 is de website [www.professionalisering-handhaving.operationeel](http://www.professionalisering-handhaving.operationeel) geworden. Binnen de website is voor elke organisatie ruimte ingericht om gegevens in te voeren.

Het individuele deel van de website is afgeschermd door middel van een toegangscode. Alle organisaties is gevraagd om voor 27 januari 2003 de vragenlijst op de website in te vullen. Dit betreft de ambtelijke versie van de zelfevaluatie.

Na de zelfevaluatie is in februari en maart 2003 de verificatie van de gegevens gestart. Hiertoe is aan KPMG Sustainability de opdracht verstrekt.

De verificatie is uitgevoerd over de ambtelijke versie. Het doel van de verificatie is het verzamelen van informatie over de inhoud van de zelf-evaluatie om van daaruit inzicht te krijgen over de kwaliteit en betrouwbaarheid waarmee de zelfevaluatie is uitgevoerd. Hiertoe zijn door de verificateur vragen gesteld over een aantal kwaliteitscriteria en de bijbehorende antwoorden uit de zelfevaluatie.

De vragen hebben betrekking op een zestal aspecten, namelijk aanwezigheid, verbanden, doorwerking,

juistheid en een reactie op de conclusie van de verificateur. Van de verificatie heeft elke organisatie een rapportage ontvangen.

Bij de start van de nulmetingen is de handhavingsorganisaties gevraagd om vóór 1 maart 2003 de bestuurlijke reactie op de zelfevaluatie en de verificatie aan het College van Gedeputeerde Staten aan te bieden. Deze termijn is, nadat de planning van de verificatie duidelijk werd, bijgesteld. Dit heeft tot de afspraak geleid dat de bestuurlijke zelfevaluaties zo spoedig mogelijk maar bij voorkeur voor 18 maart 2003 worden vastgesteld en toegezonden aan de provincie. Dit is om verschillende redenen helaas niet bij alle organisaties in Noord-Holland gelukt.

#### **De rol van de nulmeting**

Met de nulmeting wordt het inzicht verkregen waar elke handhavings-organisatie staat ten opzichte van de kwaliteitscriteria. Het is het startpunt voor de verdere professionalisering van elke individuele organisatie. Met dit gegeven kan het traject van verbeteringen vorm worden gegeven. Afhankelijk van het resultaat kan dit meer of minder ingrijpend zijn voor de individuele organisatie. Zonder nulmeting is het niet mogelijk om het juiste traject te bepalen om het gewenste niveau eind 2004 te behalen.

Deze provinciale rapportage is een feitelijke vastlegging van de mate waarin de bestuurlijke handhavingsorganisaties voldoen aan de kwaliteitscriteria. Door de resultaten van alle bestuurlijke partners te presenteren kan het individuele resultaat worden vergeleken met dat van de collega organisaties. Dit zal enerzijds steun aan elkaar geven, anderzijds kan voor het ontwikkelen van de verbeteringen de samenhang met de partners worden gezien. De gezamenlijke resultaten zijn het perspectief voor een gezamenlijke aanpak van noodzakelijke verbeteringen.

## 2.4 Het vervolg van het proces

De provinciale nulmetingen worden verwerkt in een landelijke rapportage over de nulmeting. In deze landelijke rapportage wordt een samenvattend beeld gegeven van de mate waarin bestuurlijke handhavingsorganisaties voldoen aan de kwaliteitscriteria.

De provincie zal in haar rol van regisseur de resultaten van de provinciale nulmeting in diverse overleggen aan de orde stellen. De provinciale rapportage kan hierbij vergeleken worden met het landelijk beeld. De regisseur zal naar gelang de situatie de nulmeting regionaal en/of provinciebreed aan de orde stellen.

Na de nulmeting start het verbeteringsproces. Alle handhavingsorganisaties wordt gevraagd om (binnen drie maanden na de publicatie van deze rapportage) bestuurlijke opties voor de verbeteringen te formuleren. De doelstelling van het verbeterplan is dat elke bestuurlijke handhavingsorganisatie per 1 januari 2005 aan de gestelde criteria voldoet.

Voor het opstellen van het verbeterplan heeft de provincie een kader beschikbaar gesteld. In de bestuurlijke opties kan onderscheid worden gemaakt tussen de verbeteringen die de organisatie zelfstandig kan en wil realiseren en verbeteringen die samen met de andere partners gerealiseerd kunnen (of moeten) worden. Het te ontwikkelen verbeterplan dient voldoende flexibel te zijn om ook aan nieuwe en/of aangescherpte criteria te voldoen.

De handhavingsorganisatie stuurt het verbeterplan naar de provincie. De provincie vormt zich een oordeel over de gepresenteerde opties van de bestuurlijke organisaties. Verder wordt in dit oordeel de regionale en provinciale samenwerking beschouwd. Tot slot dient het verbeterplan te

overtuigen dat de organisatie op 1 januari 2005 aan de kwaliteitscriteria kan voldoen.

De provincie stelt naast een beoordeling van individuele plannen van de organisaties een beoordeling van het totaal van handhavingsorganisaties op. De notitie met de provinciale beoordeling van de opties wordt eveneens regionaal en/of provinciebreed aan de orde gesteld. Ook zal in deze fase mogelijk bilateraal overleg tussen de organisatie en de regisseur plaatsvinden.

De fase wordt vervolgd met het in uitvoering brengen van de verbeterplannen. De provincie zal dit proces van organische groei ondersteunen. Eind 2004 zal een eindtoetsing plaatsvinden om te bepalen of de organisatie aan de criteria voldoet. Voor deze eindtoetsing zal opnieuw de website die voor de nulmeting is ingesteld worden gebruikt.

## 2.5 Tijdlijn

In onderstaande tijdlijn worden de fases van het proces van professionalisering in de tijd weergegeven. Het gaat samenvattend om de volgende fases en stappen:

### *Fase 1: Vaststellen kwaliteitscriteria*

- ontwikkeling kwaliteitseisen na discussie met handhavingspartners

### *Fase 2: Nulmeting van de huidige uitvoeringskwaliteit*

- zelfevaluatie;
- beoordeling zelfevaluatie door externe verificateur;
- bewaking vergelijkbaarheid gegevens tussen verschillende partners;
- indienen rapportage nulmeting door partners;
- provinciale rapportage nulmeting.

**Fase 3A: Bestuurlijke opties**

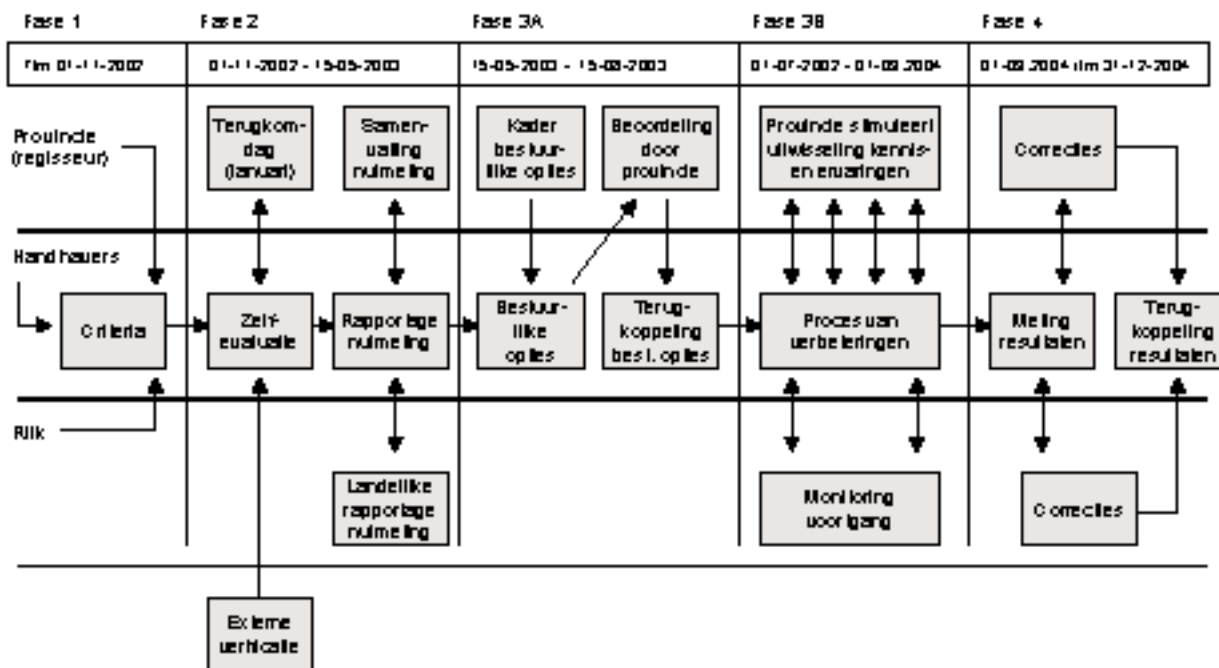
- provincie maakt kaders en format voor formulering bestuurlijke opties beschikbaar;
- partners formuleren bestuurlijke opties en leveren deze in bij provincie;
- beoordeling bestuurlijke opties door provincie;
- provincie koppelt resultaten terug aan partners.

**Fase 3B: Organische groei**

- door uitwisseling tussen partners verhogen en bereiken van het kwaliteitsniveau;
- interventie door de provincie.

**Fase 4: Eindmeting**

- meting van de bereikte resultaten;
- eventueel correctie door provincie en Rijk.



Figuur 2.1 Tijdlijn proces professionalisering



# 3

## Oriëntatie op de nulmeting

### 3.1 Geografische aanduiding

De provincie Noord-Holland omvat een gebied van ongeveer 4.059 km<sup>2</sup>. In dit gebied wonen ruim 2.535.000 mensen. De provincie kent zowel sterk verstedelijkte en industriële gebieden als landelijke, open gebieden.

De provincie bestaat uit 65 gemeenten, waarvan Schermer het kleinste aantal inwoners heeft (4.892 inwoners), Amsterdam het grootste aantal (734.316 inwoners). Verdeeld over de categorieën die in deze rapportage worden gebruikt voor de gemeentegrootte levert dit voor Noord-Holland het volgende beeld:

Tabel 3.1 Verdeling omvang Noord-Hollandse gemeenten

Gemeente grootte	Aantal gemeenten in Noord-Holland	% van alle gemeente in Noord-Holland
< 25.000 inwoners	44	68
25.000 - 50.000 inwoners	10	15
50.000 - 150.000 inwoners	10	15
> 150.000 inwoners	1	2

Binnen de provincie zijn drie Hoogheemraadschappen actief: het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht te Hilversum (tevens actief in de provincie Utrecht en Zuid-Holland), het Hoogheemraadschap van Rijnland te Leiden (provincie Zuid-Holland) en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier te Purmerend.

Verder zijn er binnen de provincie drie regionale directies van Rijkswaterstaat actief: de regionale directie Noordzee (gevestigd te Rijswijk), de regionale directie IJsselmeer (gevestigd te Lelystad) en de regionale directie Noord-Holland (gevestigd te Haarlem) en is de VROM Inspectie Noordwest in de provincie werkzaam (vestigingsplaats Haarlem).

Binnen de provincie zijn momenteel een drietal milieudiensten actief: de milieudienst Amsterdam die de gemeentelijke milieutaken uitvoert voor de stadsdelen van Amsterdam en de provinciale taken in Amsterdam, de Milieudienst IJmond en de Milieudienst Regio Alkmaar.



Figuur 3.1 Noord-Holland

De provinciale rapportage van de provincie Noord-Holland is de weergave van de nulmetingen van alle 65 gemeenten, de drie regionale waterkwaliteitsbeheerders, alsmede twee bovenprovinciaal werkende organisaties: de VROM Inspectie Noordwest en de drie directies van Rijkswaterstaat en uiteraard de provinciale handhavingsorganisatie zelf, totaal 73 organisaties.

### 3.2 Omschrijving van de kleursporen

In de bestuurlijke handhaving wordt onderscheid gemaakt naar vier typen handhaving die worden aangeduid met kleursporen:

- Grijs:** de handhaving van de Wet milieubeheer (inrichtingen, afval) Wet bodem-bescherming, Wet geluidhinder en aanverwante wet- en regelgeving (bijvoorbeeld de Provinciale Milieu-verordening en het bouwstoffenbesluit);
- Blauw:** de handhaving van de Wet verontreiniging oppervlaktewater en aanverwante wetten;
- Groen:** de handhaving van de natuur-beschermingswet, de Flora en Fauna wet, de boswet en aanverwant wet- en regelgeving;
- Rood:** de handhaving van de regelgeving rondom de ruimtelijke ordening en het bouwen (bijvoorbeeld de Wet Ruimtelijke Ordening en de woningwet).

hebben doorgelicht en daarover rapporteren. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de aanvullende kleursporen voor de organisaties die ook die hebben doorgelicht.

In hoofdstuk 4 wordt nader ingegaan op de reikwijdte van de nulmeting.

Het project 'Professionalisering van de handhaving' komt voort uit het grijze kleurspoor en is korte tijd later aangevuld met het blauwe kleurspoor.

De meeste handhavende organisaties hebben die handhaving dan ook als uitgangspunt genomen voor de nulmeting. De Hoogheemraadschappen hebben uiteraard de blauwe handhaving als uitgangspunt genomen. Toch zijn er naast deze beide kleursporen een aantal organisaties die vrijwillig ook de handhaving van andere kleursporen (vooral rood)

**Tabel 3.2** Aanvullende kleursporen bij organisaties die deze vrijwillig hebben getoetst

Handhavingsorganisatie	Grijs	Blauw	Groen	Rood
Amsterdam	x			x (bouwwerken, asbest)
Andijk	x			x (woningwet en veiligheid)
Bergen	x			x (woningwet en Wro)
Edam-Volendam	x			x (woningwet, bouwverordening)
Heerhugowaard	x + APV			
Stedebroec	x			x (gebruiksvergunningen, brandpreventie)
Zaanstad	x			x (woningwet, Wro)
Provincie	x		x	

# 4 Resultaten

## 4.1 Algemeen

De nulmeting is uitgevoerd bij alle bestuurlijke handhavingsorganisaties die werkzaam zijn in Noord-Holland. De gemeenten, de Provincie zelf en drie Hoogheemraadschappen hebben op uitnodiging van Gedeputeerde Staten de nulmeting gedaan. De rijksdiensten, VROM Inspectie en Rijkswaterstaat hebben de nulmetingen zelfstandig op landelijk niveau uitgevoerd.

De handhavingsorganisaties hadden de keuze om de nulmeting uit te voeren voor de gehele organisatie of konden de evaluatie uitvoeren op 'clusterniveau', waarbij de clusters gezamenlijk de taken van de gehele organisatie vormen.

De clusters zijn als volgt gedefinieerd:

- voor gemeenten, provincie en VROM:
  - cluster A = Wet milieubeheer (inrichtingen);
  - cluster B = Wet milieubeheer (afvalstoffen);
  - cluster C = Wet bodembescherming;
  - cluster D = Wet luchtverontreiniging / wet geluidhinder;
  - cluster E en H zijn gereserveerd voor eigen cluster benamingen (bijvoorbeeld Bouw- en woningtoezicht).
- voor hoogheemraadschappen en rijkswaterstaat:
  - cluster A = industriële lozingen (bedrijfsgebonden);
  - cluster B = agrarische lozingen (bedrijfsgebonden);
  - cluster C = werken en incidentele lozingen;
  - cluster D = Wet bodembescherming;
  - cluster E = overige lozingen / diffuse bronnen;
  - cluster F = eigen clusterbenaming.

Tabel 4.1 Zelfevaluatie en verificatie per handhavingsorganisatie

	Handhavingsorganisaties met werkgebied in Noord-Holland	Zelfevaluatie als organisatie	Zelfevaluatie als cluster	Opgenomen in rapportage
Gemeenten:	■ 65 gemeenten <sup>1</sup>	48	17	Ja
Waterschappen:	■ Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	1		Ja
	■ Hoogheemraadschap in Hollands Noorderkwartier	1		Ja
	■ Hoogheemraadschap van Rijnland	1		Ja <sup>2</sup>
Provincie:	■ Provincie Noord-Holland		1	Ja
Rijkswaterstaat:	■ Rijkswaterstaat Directie 3 (Noord-Holland)		1	Ja
	■ Rijkswaterstaat Directie Noordzee		1	Ja, ook in Zuid-Holland
	■ Rijkswaterstaat Directie IJsselmeer		1	Ja, ook in Flevoland
VROM Inspectie	■ VROM Inspectie		1	Ja, landelijk
Milieudiensten:	■ Milieudienst Amsterdam	-	-	Nee, gemeente Amsterdam
	■ Milieudienst Regio Alkmaar	-	-	Nee, gemeenten
	■ IJmond	-	-	Nee, gemeenten

1 De vijf gemeenten Amsterdam, Bergen, Muiden, Oostzaan en Purmerend hebben op basis van de verificatie van de zelfevaluatie hun lijsten ten tijde van het opstellen van deze rapportage nog niet gewijzigd (vooruitlopend op bestuurlijke vaststelling). Voor het totaal beeld zijn van deze gemeenten de niet aangepaste gegevens opgenomen in de totaaloverzichten.

2 Voor de provincie grensoverschrijdende instanties zoals het Hoogheemraadschap van Rijnland, Rijkswaterstaat Noordzeegebied en Rijkswaterstaat IJsselmeergebied, heeft de provincie waar het hoofdkantoor is gelegen de coördinatie verzorgd voor de uitvoering van de nulmeting en de verificatie. De geverifieerde gegevens van deze handhavingsorganisaties zijn opgenomen in de nulmetingen van de desbetreffende provincies.

In tabel 4.1 op de vorige pagina staan de deelnemende organisaties weergegeven. Verder is (per handhavingsorganisatie) weergegeven of men de zelfevaluatie als cluster dan wel als organisatie heeft ingevuld en of de organisatie is opgenomen in de verificatie. Een uitgebreide lijst van de deelnemende handhavingsorganisaties met de uitkomsten van de zelfevaluatie (per cluster) is opgenomen in bijlage 6: Bronnenboek.

De landelijke projectgroep nulmeting heeft bepaald welks cluster zouden worden geverifieerd. De projectgroep heeft er voor gekozen om alle typen clusters te laten verifiëren. In de verificatie is evenwel de nadruk gelegd op de clusters met betrekking tot de uitvoering van de Wet milieubeheer taken (of indien relevant de taken op het gebied van de Wvo). Door deze handelwijze is er voor het totale provinciale en landelijke niveau een geverifieerd beeld van de clusters die door de organisaties zijn geëvalueerd.

In de navolgende hoofdstukken 5 tot en met 8 worden de resultaten van de organisaties in de provincie Noord-Holland gepresenteerd. Hierbij is weergegeven:

- Voor de organisaties die op organisatieniveau hebben geëvalueerd: het organisatiebeeld;
- Voor de gemeentelijke organisaties die op clusterniveau hebben geëvalueerd: het beeld van de cluster waarin de Wm-taken zijn opgenomen;
- Voor de provincie Noord-Holland die op clusterniveau heeft geëvalueerd: het beeld van de cluster waarin de Wm-taken zijn opgenomen;
- Voor de bovengemeentelijke en boven provinciale organisaties die op organisatieniveau hebben geëvalueerd: het beeld van de organisatie;
- Voor de bovengemeentelijke en boven provinciale organisaties die op clusterniveau hebben geëvalueerd: het gemiddelde beeld van de clusters.

Van de geverifieerde clusters en de organisatiebrede doorlichtingen is objectief vastgesteld in hoeverre de handhavingsorganisatie aan de kwaliteitscriteria voldoet. Geverifieerd wil zeggen dat door een onafhankelijke derde is vastgesteld of de organisatie een juiste weergave heeft gedaan van de stand van zaken.

Met de organisaties is afgesproken dat zij de antwoorden op criteria waarvan de verificateur vaststelt dat het gegeven antwoord in de geverifieerde cluster volgens hem onjuist is, in de bestuurlijk vastgestelde nulmeting het ambtelijk gegeven antwoord eventueel zullen aanpassen op dit oordeel. Ook bij de andere, niet geverifieerde clusters, zullen zij de overeenkomstige antwoorden indien noodzakelijk aanpassen voor de bestuurlijke vaststelling. Het bijgevoegde bronnenboek bevat de resultaten van alle clusters, zowel geverifieerd als niet geverifieerd, gepresenteerd en niet gepresenteerd (zie bijlage 6).

In bijlage 1b geven de verdeling van geverifieerde clusters per handhavingsorganisatie weergegeven. De inhoud van de clusters A tot en met H verschilt per type handhavingsorganisatie.

De reikwijdte van de nulmeting wordt bepaald door de zelfevaluatie als cluster of als organisatie (zie tabel 3.1) De reikwijdte is ook grafisch weergegeven. In bijlage 3 is op kaart 1: 'Reikwijdte provincie Noord-Holland' een overzicht van de handhavingsorganisaties, de clusters en de wijze van invulling van de vragenlijst opgenomen.

### **Uitleg criteria en elementen**

Er is in deze nulmeting een onderscheid tussen criteria en elementen. De criteria zijn opgebouwd uit vragen i.c. elementen die bepalend zijn voor de vraag of aan een criterium wordt voldaan of niet. Uitgangspunt is dat wordt voldaan aan een criterium als aan alle verplichte minimum-elementen wordt voldaan. Dit betekent dat als één minimelement ontbreekt, de handhavingsorganisatie niet scoort (nul) op dat criterium. (zie bijlage 5).

In de navolgende hoofdstukken wordt per procesblok nader ingegaan op de resultaten met betrekking tot de criteria van de nulmeting. Achtereenvolgens komen de volgende procesblokken aan de orde waarin de criteria zijn onderverdeeld:

- doelen en condities;
- strategie en werkwijze;
- uitvoering;
- evaluatie.

Per procesblok worden de evaluatiegegevens weergegeven, worden deze geanalyseerd en worden de conclusies en aanbevelingen gegeven voor het betreffende procesblok. Hierbij wordt tevens ingegaan op de elementen.

In hoofdstuk 9 worden de conclusies en aanbevelingen over de gehele nulmeting gepresenteerd.



# 5

## Doelen en condities

### 5.1 Gegevens nulmeting

Het eerste procesblok betreft doelen en condities. Het omvat de volgende vier kwaliteitscriteria. Deze worden toegelicht in bijlage 4: (Kwaliteitscriteria) en bijlage 5: (Omschrijving elementen en criteria).

- Criterium 1.1 Probleemanalyse;
- Criterium 1.2 Prioriteitenstelling en meetbare doelstellingen;
- Criterium 1.3 Borging personele en financiële middelen;
- Criterium 1.4 Organisatorische condities.

De onderstaande tabel 5.1 geeft weer hoeveel handhavingsorganisaties in Noord-Holland voldoen aan bovengenoemde criteria.

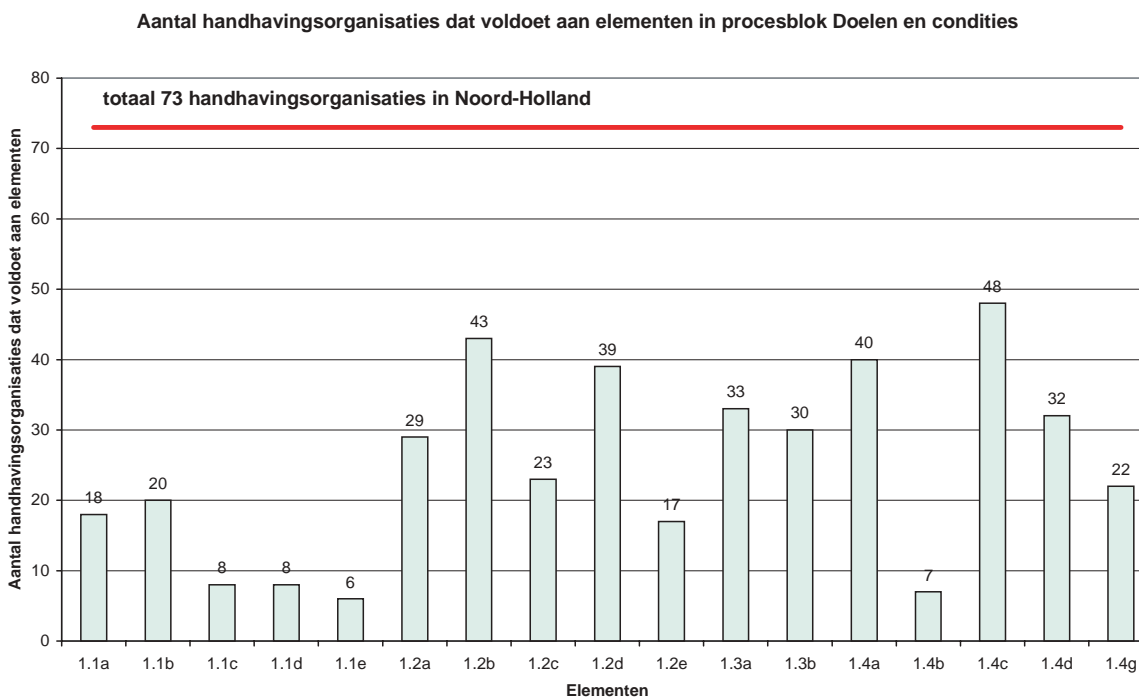
Een meer uitgebreide weergave is opgenomen in de tabel in bijlage 1a. In bijlage 3 is op kaart 2: 'Doelen en condities provincie Noord-Holland' een overzicht gegeven van de mate waarin de handhavingsorganisaties voldoen aan de vier criteria van het procesblok doelen en condities.

**Tabel 5.1 Aantal handhavingsorganisaties die voldoen aan kwaliteits-criteria in procesblok 'doelen en condities'**

Handhavingsorganisatie	Probleemanalyse	Prioriteitenstelling	Borging middelen	Organisatorische condities
Gemeenten (65)	2	10	16	4
Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	1	1	1	
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier		1	1	
Hoogheemraadschap van Rijnland	1	1	1	
Provincie Noord-Holland				
Rijkswaterstaat Directie Noord-Holland				1
Rijkswaterstaat Directie Noordzee			1	
Rijkswaterstaat Directie IJsselmeer	1			
VROM Inspectie	1		1	
<b>Totaal</b>	<b>6</b>	<b>13</b>	<b>21</b>	<b>5</b>

## 5.2 Analyse

De onderstaande figuur geeft aan in welke mate de handhavingsorganisaties in Noord-Holland voldoen aan de elementen van de criteria.



**Grafiek 5.1** Aantal handhavingsorganisaties dat voldoet aan de elementen van het procesblok Doelen en condities

### *Criterion 1.1 Probleemanalyse*

Het grootste aandachtspunt binnen doelen en condities is de probleem-analyse. Een volledige probleem-analyse is slechts bij zes van de handhavingsorganisaties de basis om een strategisch beleidskader op te stellen. Het merendeel van de organisaties voldoet nauwelijks aan de elementen van een probleem-analyse.

Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium<sup>1</sup>:

- Wognum;
- Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht;
- Hoogheemraadschap van Rijnland.

### *Criterion 1.2 Prioriteitenstelling en meetbare doelstellingen*

De prioriteitenstelling en het opstellen van meetbare doelstellingen is een logische vervolgstap op de probleem-analyse. De doelen van handhaving worden door 43 organisaties wel omschreven (element 1.2b). Een op alle onderdelen volledige uitwerking ontbreekt veelal waardoor 13 organisaties volledig voldoen aan dit criterium.

Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Haarlem;
- Opmeer;
- Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht;
- Hoogheemraadschap van Rijnland.

<sup>1</sup> Er is sprake van een mogelijke voorbeeldfunctie als de handhavingsorganisatie in het algemeen binnen het procesblok goed scoort en specifiek op het betreffende criterium.

### *criterium 1.3 Borging personele en financiële middelen*

De personele en financiële middelen zijn door 21 organisaties gepland op basis van kengetallen én vastgelegd in de begroting.

Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Haarlem;
- Wognum;
- Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht;
- Hoogheemraadschap van Rijnland.

### *criterium 1.4 Organisatorische condities*

De lage score van vijf organisaties die voldoen aan de organisatorische condities ontstaat doordat zeer weinig organisaties een roulatiesysteem hebben voor handhavers bij inrichtingen waarmee een handhavingsrelatie bestaat. Op elementen zoals de schriftelijke vastlegging van bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden wordt aanzienlijk beter gescoord (element 1.4c).

Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Er zijn geen organisaties in Noord-Holland die hier als voorbeeld kunnen dienen.

## **5.3 Conclusies**

In het procesblok doelen en condities, dat het vertrekpunt voor een professionele handhaving omvat, zijn er slechts vijf organisaties in Noord-Holland die aan de criteria voldoen.

De bestuurlijk vastgestelde probleemanalyse, (daaraan gekoppeld) de prioriteitstelling en de organisatorische condities ontbreken bij het merendeel van de handhavingsorganisaties.

Het procesblok Doelen en condities wordt door geen van de handhavings-organisaties in Noord-Holland volledig afgedekt. Probleemanalyse en prioriteitstelling zijn bij de meeste handhavingsorganisaties

een probleem. Er zijn slechts twee handhavings-organisaties die aan beide criteria voldoen.

De organisatorische condities (criterium 1.3) laat zien dat een ruim aantal van de handhavingsorganisaties in Noord-Holland de zaken overeenkomstig de criteria geregeld heeft. Het betreft vooral functiescheiding, schriftelijk vastgelegde taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de bereikbaarheid buiten kantooruren.

De roulatieregeling voor handhavers is echter te verbeteren.

## **5.4 Aanbevelingen**

Het procesblok Doelen en condities omvat het startpunt voor een professionele uitvoering van de handhaving. Indien hier elementen en derhalve criteria worden gemist, betekent dit dat er geen cyclisch handhavingsproces binnen de organisatie aanwezig is. Dit geldt met name voor de probleemanalyse. De handhavingsorganisaties dienen daarom met voorrang in hun verbeterplannen de aandacht te richten op de probleemanalyse.

Aangezien de systematiek voor het opstellen van de probleemanalyse veelal niet tot lokale verschillen zal leiden, kunnen de handhavingsorganisaties provinciaal dan wel regionaal deze systematiek gezamenlijk opstellen. Denk hierbij aan het vaststellen van risico's van overtreding, naleefgedrag van de doel-groepen en effecten van feitelijke overtredingen.

De in het organisatieblok genoemde onderwerpen vragen soms om een minimale organisatieomvang. Indien deze minimale omvang binnen de eigen organisatie niet aanwezig is of niet gerealiseerd kan worden, dienen de betreffende handhavings-organisaties een vergaande vorm van samenwerking met anderen ernstig te overwegen.

Richt als provinciaal regisseur de inzet in eerste instantie op het ondersteunen van de handhavingsorganisaties bij het opstellen van probleem-analyses. Biedt adequate externe ondersteuning, verzorg trainingen door deskundigen of op dit gebied ervaren personen, stimuleer samenwerking. Uit een goede probleemanalyse zal een handhavingsorganisatie voor zichzelf de conclusie kunnen trekken of zij in het vervolg alleen of samen met anderen de uitvoering gestalte moet geven. Dit betekent dat dit onderdeel van de criteria moet zijn afgerond alvorens de organisaties met de overige delen van het verbeterplan verder kunnen gaan.

De provinciaal regisseur zal bij de beoordeling van de verbeterplannen nauwgezet moeten toezien op de juiste interpretatie van de criteria en de haalbaarheid van de na te streven doelen. Daarbij moet beslist in acht worden genomen dat kleinere organisaties:

- niet zonder hulp van buitenaf zullen kunnen professionaliseren (zowel uit het oogpunt van kennis als capaciteit);
- het moeilijk zullen hebben een eenmaal bereikt professioneel niveau te behouden;
- maar niet zondermeer bereid zullen zijn dit toe te geven.

# 6

## Strategie en werkwijze

### 6.1 Gegevens nulmeting

Het tweede procesblok betreft strategie en werkwijze. Het omvat de onderstaande zeven kwaliteitscriteria. Deze worden toegelicht in bijlage 4: (Kwaliteitscriteria) en bijlage 5: (Omschrijving elementen en criteria).

- Criterium 2.1 Nalevingsstrategie;
- Criterium 2.2 Toezichtsstrategie;
- Criterium 2.3 Sanctiestrategie;
- Criterium 2.4 Gedoogstrategie;
- Criterium 2.5 Interne en externe afstemming;
- Criterium 2.6 Protocollen en werkinstructies;
- Criterium 2.7 Protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatie-uitwisseling.

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel handhavingsorganisaties in Noord-Holland voldoen aan bovengenoemde criteria.

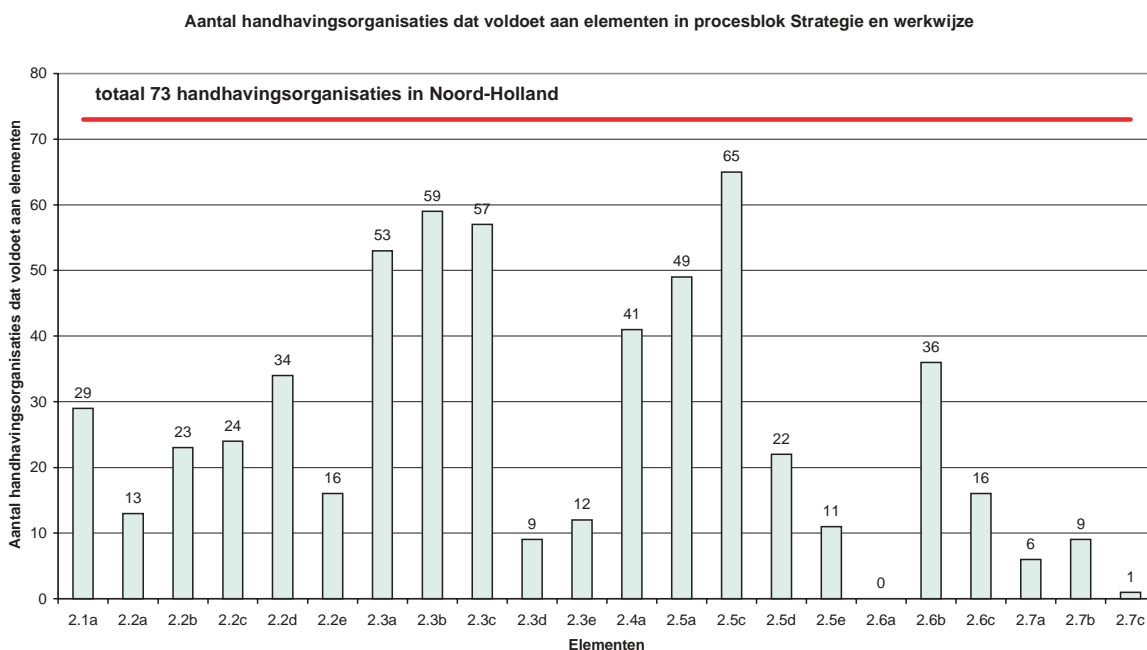
Een meer uitgebreide weergave is opgenomen in de tabel in bijlage 1a. In bijlage 3 is op kaart 3: 'Strategie en werkwijze provincie Noord-Holland' een overzicht gegeven van de mate waarin de handhavingsorganisaties voldoen aan de zeven criteria van het procesblok strategie en werkwijze.

Tabel 6.1 Aantal handhavingsorganisaties die voldoen aan kwaliteits-criteria van het proces-blok 'strategie en werkwijze'

Handhavingsorganisatie	Nalevingsstrategie	Toezichtsstrategie	Sanctiestrategie	Gedoogstrategie	Interne en externe afstemming	Protocollen en werkinstructies	Protocollen voor communicatie en informatiebeheer en informatie-uitwisseling
Gemeenten (65)	24	7	2	34	6	0	0
Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	0	1	0	1	1	0	0
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	0	0	0	0	0	0	0
Hoogheemraadschap van Rijnland	1	1	0	1	1	0	0
Provincie Noord-Holland	1	0	0	1	0	0	0
Rijkswaterstaat Directie Noord-Holland	1	0	0	1	0	0	0
Rijkswaterstaat Directie Noordzee	0	0	0	1	0	0	0
Rijkswaterstaat Directie IJsselmeer	1	0	0	1	0	0	0
VROM Inspectie	1	0	0	1	0	0	0
<b>Totaal</b>	<b>29</b>	<b>9</b>	<b>2</b>	<b>41</b>	<b>8</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## 6.2 Analyse

De onderstaande figuur geeft aan in welke mate de handhavingsorganisaties in Noord-Holland voldoen aan de elementen van de criteria.



**Grafiek 6.1** Aantal handhavingsorganisaties dat voldoet aan de elementen van het procesblok Strategie en werkwijze

### *criterium 2.1 Nalevingsstrategie*

Ruim een derde van de handhavingsorganisaties geeft aan te handelen op grond van een nalevingsstrategie die de inzet van overige instrumenten, niet zijnde handhaving, omvat.

Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Amsterdam (op basis ambtelijke evaluatie).

### *criterium 2.2 Toezichtstrategie*

Negen organisaties hebben een toezichtsstrategie opgesteld conform de criteria en passen deze ook toe. Deze organisaties scoren echter niet noemenswaardig goed op andere criteria binnen dit procesblok.

Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Geen voorbeelden in Noord-Holland.

### *criterium 2.3 Sanctiestrategie*

Slechts twee organisaties voldoen aan alle minimumcriteria met betrekking tot de sanctiestrategie. Dit betekent niet dat in Noord-Holland straffeloos kan worden overtreden: meer dan de helft van de organisaties heeft een sanctiestrategie met daarin opgenomen:

- afgestemd bestuurlijk en strafrechtelijk optreden tegen overtredingen van de gestelde milieunormen;
- een passende reactie op geconstateerde overtredingen;
- een stringenter reactie bij voortduring van overtreding.

De organisaties voldoen niet aan het criterium als het gaat om de elementen als de regeling voor optreden

tegen overtredingen van de eigen organisatie en andere overheden en het element inzake de transparantie over te stellen termijnen voor het opheffen van overtredingen en over de zwaarte van sancties daarvoor.

Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Geen voorbeelden in Noord-Holland.

#### *Criterion 2.4 Gedoogstrategie*

Ruim de helft van de organisaties heeft uitdrukkelijk de terminologie, inhoud en procedure van het landelijk beleidskader gedogen onderschreven.

Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Diverse gemeenten in Noord-Holland.

#### *Criterion 2.5 Interne en externe afstemming*

Met betrekking tot interne en externe afstemming voldoen slechts acht organisaties aan het criterium.

Deze organisaties scoren echter niet noemenswaardig goed op andere criteria binnen dit procesblok. Binnen 49 organisaties is sprake van afstemming met een organisatieonderdeel (element 2.5a) en bij 65 organisaties zijn afspraken gemaakt in het kader van bestuurs-overeenkomsten (element 2.5c).

Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Geen voorbeelden in Noord-Holland.

#### *Criterion 2.6 Protocollen en werkinstructies & Criterion 2.7 Protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatie-uitwisseling*

Een aandachtspunt is de uitwerking van strategie in vastgelegde werkwijzen. Geen van de handhavingsorganisaties voldoet aan de criteria met betrekking tot protocollen en werkinstructies en protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatie-uitwisseling.

Mogelijke voorbeeldfunctie voor deze criteria:

- Geen voorbeelden.

## **6.3 Conclusie**

In het procesblok strategie en werkwijze blijkt dat veel van de handhavingsorganisaties wel over een gedoogstrategie beschikken (41 van de 73), maar slechts twee organisaties over een bestuurlijk vastgestelde sanctiestrategie. Een volgens de criteria volledige set protocollen voor de voorbereiding en uitvoering van taken en voor de communicatie, het informatiebeheer en de informatie-uitwisseling ontbreekt bij alle organisaties in Noord-Holland.

Binnen procesblok Strategie en werkwijze zijn met uitzondering van de nalevingstrategie en de gedoogstrategie, de criteria in Noord-Holland slecht ontwikkeld. Elementen zijn vaak wel aanwezig.

Het ontbreken van bestuurlijk vastgestelde strategieën kan betekenen dat bestuurlijke dekking voor de handhaving niet tevoren is overdacht in algemene termen en dat daarvoor kaders zijn vastgelegd. Er kan daardoor sprake zijn van ad-hoc besluitvorming.

Voor de gedoogstrategie is een landelijk beleidskader ontwikkeld. Het bestuurlijk vaststellen dat dit beleidskader wordt gevolgd heeft bij veel handhavingsorganisaties al plaatsgevonden.

Voor de handhaving van de eigen organisatie en of collega overheden is onvoldoende strategisch vastgelegd. Dit komt overeen met het beeld dat veel buitenstaanders hebben, dat de overheid voor zichzelf minder streng is. Juist het feit dat de overheid het goede voorbeeld moet geven pleit ervoor deze twee-petten-problematiek goed afgewogen en strategisch vast te leggen. Dat geen van de handhavingsorganisaties aan de criteria voor de protocollen en werk-instructies en de protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatie-uitwisseling voldoet kan betekenen dat de professionele uitvoering afhankelijk is van de kwaliteit van de uitvoerende ambtenaar. Het kan op

dit moment goed gaan, maar er is niets om op terug te vallen indien de huidige personele bezetting (om welke reden dan ook) niet meer aanwezig is.

doorwerking van de gemaakte keuzen in kwaliteitsborging, planning en organisatie.

#### **6.4 Aanbevelingen**

Het strategische procesblok heeft veel aandacht. Samenwerking met anderen is mogelijk en zelfs gewenst teneinde de rechtsgelijkheid te bewaren. Om deze redenen wordt er gedacht om naast het gedoogbeleid ook zaken als nalevingsstrategie, toezicht-strategie, sanctiestrategie landelijk te ontwikkelen. Echter, het gaat hierbij toch vooral om vraagstukken waar het bestuur van de handhavingsorganisaties zijn eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid moet nemen. Samenwerking mag er niet toe leiden dat gezamenlijk ontwikkelde strategieën ongezien worden overgenomen en dat de gevolgen pas worden gezien op het moment dat zo'n strategie gebruikt moet worden. Bestuurlijk bespreken van de strategieën in alle organisaties is daarom zeker aan te bevelen.

Samenwerking in het strategische procesblok is verder goed mogelijk inzake de handhaving bij de eigen overheid of bij andere overheden, bijvoorbeeld de collegiale toets, het regionale team of anders. Hiermee kan het twee pettenprobleem adequaat worden omzeild.

Protocollen en werkinstructies lenen zich uitstekend voor gezamenlijke ontwikkeling. Het gaat om algemeen geldende zaken op basis van kwaliteitszorg en voorgeschreven wettelijke bepalingen. Deze kunnen voor de ene gemeente niet wezenlijk anders zijn dan voor de andere.

Strategische keuzen kunnen en mogen per handhavingsorganisatie verschillend zijn. De regisseur dient derhalve vooral in de verbeterplannen toe te zien op de helderheid van de gemaakte keuzen, de waarborging voor rechtsgelijkheid en de

## 7.1 Gegevens nulmeting

Het derde procesblok betreft de uitvoering. Het omvat de onderstaande vier kwaliteitscriteria. Deze worden toegelicht in bijlage 4: (Kwaliteitscriteria) en bijlage 5: (Omschrijving elementen en criteria).

- Criterium 3.1 Handhavingsuitvoeringsprogramma;
- Criterium 3.2 Omvang van de handhavingscapaciteit;
- Criterium 3.3 Kwaliteit van de handhavingscapaciteit;
- Criterium 3.4 Uitvoeringsondersteunende voorzieningen.

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel handhavingsorganisaties in Noord-Holland voldoen aan bovengenoemde criteria.

Een meer uitgebreide weergave is opgenomen in de tabel in bijlage 1a. In bijlage 3 is op kaart 4: 'Uitvoering provincie Noord-Holland' een overzicht

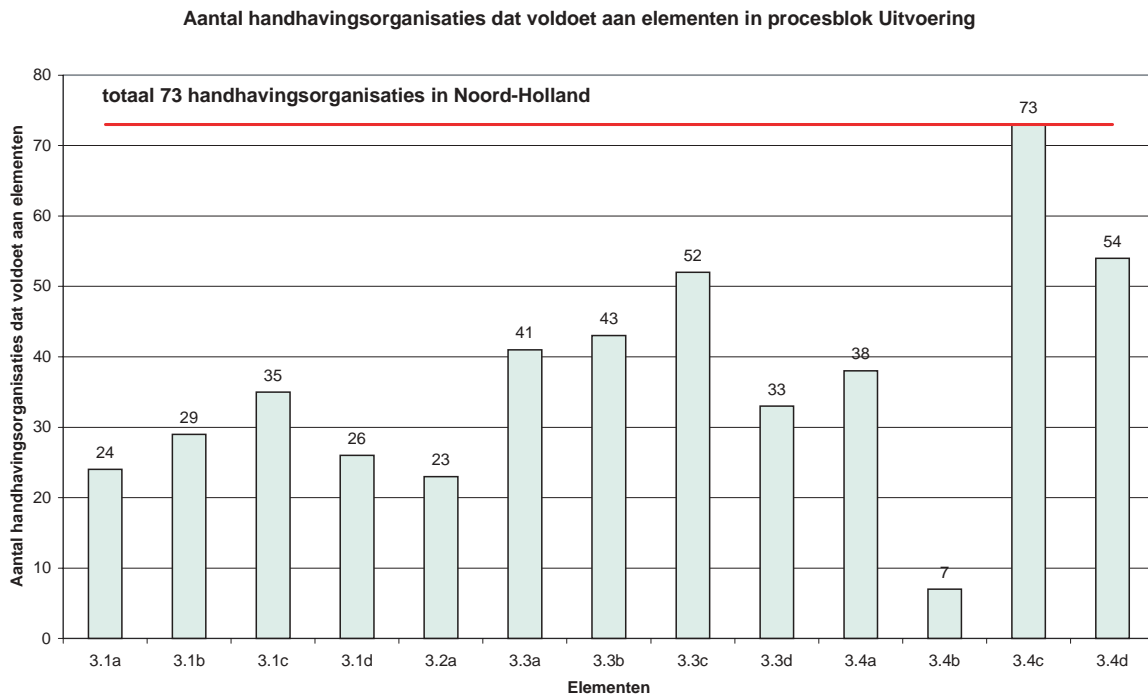
gegeven van de mate waarin de handhavingsorganisaties voldoen aan de vier criteria van het procesblok uitvoering.

**Tabel 7.1 Aantal handhavingsorganisaties die voldoen aan kwaliteitscriteria 3.1 t/m 3.4**

Handhavingsorganisatie	Handhavings- uitvoerings- programma	Omvang van de handhavings- capaciteit	Kwaliteit van de handhavings- capaciteit	Uitvoerings- ondersteunende voorzieningen
Gemeenten (65)	11	18	24	5
Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	1	1	1	0
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	1	1	1	0
Hoogheemraadschap van Rijnland	1	1	1	0
Provincie Noord-Holland	0	0	1	0
Rijkswaterstaat Directie Noord-Holland	0	1	1	0
Rijkswaterstaat Directie Noordzee	0	1	0	0
Rijkswaterstaat Directie IJsselmeer	0	0	0	0
VROM Inspectie	0	0	1	0
<b>Totaal</b>	<b>14</b>	<b>23</b>	<b>30</b>	<b>5</b>

## 7.2 Analyse

De onderstaande figuur geeft aan in welke mate de handhavingsorganisaties in Noord-Holland voldoen aan de elementen van de criteria in het procesblok 'Uitvoering'.



Grafiek 7.1 Aantal handhavingsorganisaties dat voldoet aan de elementen van het procesblok Uitvoering

### *Criterion 3.1 Handhavings-uitvoeringsprogramma*

14 organisaties hebben een handhavingsprogramma dat voldoet aan alle elementen. Deze score wordt mede bepaald door de vereiste minimale looptijd van het programma, de vereiste duidelijke verbinding met doelstellingen en prioriteiten en vastlegging van controlefrequentie. Slechts 27 organisaties een concrete werkplanning uitgewerkt in een handhavings-programma. Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Heiloo;
- Bergen;
- Hoorn;
- Wester-Koggenland;

- Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht;
- Hoogheemraadschap in Hollands Noorderkwartier;
- Hoogheemraadschap van Rijnland.

### *Criterion 3.2 Omvang van de handhavingscapaciteit*

Een derde van de organisaties heeft inzicht in de handhavingscapaciteit en beschikt over een capaciteit overeenkomstig de uitvoeringsplannen. Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht;
- Hoogheemraadschap in Hollands Noorderkwartier;
- Hoogheemraadschap van Rijnland.

### *criterium 3.3 Kwaliteit van de handhavingscapaciteit*

Meer dan een derde van de organisaties voldoet aan de elementen ten aanzien van de kwaliteit van de handhavingscapaciteit. De vertaling van deskundigheden in functieprofielen en een personeelsformatieplan wordt door 52 van de 73 organisaties gedaan (element 3.3c).

Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Heiloo;
- Bergen;
- Beverwijk;
- Heemskerk;
- Hoorn;
- Uitgeest;
- Velsen;
- Wester-Koggenland;
- Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht;
- Hoogheemraadschap in Hollands Noorderkwartier;
- Hoogheemraadschap van Rijnland.

### *criterium 3.4 Uitvoeringsondersteunende voorzieningen*

Vijf organisaties hebben een geautomatiseerd systeem voor planning, programmering, procedurebewaking en registratie van handhavingsactiviteiten. Weliswaar maken alle organisaties gebruik van de vereiste meetapparatuur, laboratoriumapparatuur bodemapparatuur etc. (element 3.4c) en is deze apparatuur in goede staat van onderhoud (element 3.4d), maar slechts zeven organisaties hebben een geautomatiseerde registratie van handhavingstaken.

Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Beverwijk;
- Heemskerk;
- Hoorn;
- Uitgeest;
- Velsen;

- Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht;
- Hoogheemraadschap in Hollands Noorderkwartier;
- Hoogheemraadschap van Rijnland.

## **7.3 Conclusies**

Ook in het procesblok uitvoering blijken de meeste handhavingsorganisaties in Noord-Holland problemen te hebben. Een actueel uitvoeringsprogramma is bij 14 organisaties aanwezig. Vijftig (50) handhavingsorganisaties voldoen niet aan het criterium 'omvang van de handhavingcapaciteit'. Slechts 5 van de 73 organisaties kunnen op basis van de evaluatie melden dat zijn op het gebied van de uitvoeringsondersteunende voorzieningen aan de criteria voldoen.

In het procesblok Uitvoering is de programmering van de uitvoering van de handhaving een zwak punt. Actuele handhavingsuitvoeringsprogramma's zijn niet altijd aanwezig.

Dat slechts eenderde van de organisaties voldoet aan het criterium 'omvang van de handhavingcapaciteit' is zorgelijk. Dit hoeft niet te betekenen dat er bij deze organisaties te weinig mensen en of middelen zijn voor de handhaving; het kan ook betekenen dat deze organisaties onvoldoende inzicht hebben om te kunnen weten of er genoeg mensen en of middelen zijn.

Verder zijn de uitvoeringsondersteunende voorzieningen bij veel organisaties niet up to date. Opvallend is in dit procesblok het goede presteren van de gemeenten in de regio IJmond die door middel van een mandaatregeling de taken hebben opgedragen aan de Milieudienst IJmond.

## **7.4 Aanbevelingen**

De criteria en elementen in dit procesblok hangen nauw met elkaar samen, maar ook met de andere procesblokken. Er is geen mogelijkheid voor professionele uitvoering indien er geen doelstellingen zijn, geen registraties, geen programma en geen monitoring. Verbetering in dit procesblok moet daarom niet als op zichzelfstaand worden opgepakt.

Met name de ondersteunende voorzieningen vergen vaak forse investeringen en hoge beheersmatige kosten. Samenwerking kan dan een oplossing bieden.

Professionele uitvoering wordt bovendien moeilijk indien er niet een bepaalde minimale omvang aanwezig blijkt te zijn van de organisatie. Bij een bepaalde omvang kan met behulp van managementcontracten en mandateringen de uitvoering op een professionele wijze worden 'opgedragen'.

### 8.1 Gegevens nulmeting

Het vierde procesblok betreft de evaluatie. Het omvat de onderstaande vier kwaliteitscriteria. Deze worden toegelicht in bijlage 4: (Kwaliteitscriteria) en bijlage 5: (Omschrijving elementen en criteria).

- Criterium 4.1 Kwaliteitsborging;
- Criterium 4.2 Monitoring;
- Criterium 4.3 Verantwoording van inzet, prestaties en resultaten;
- Criterium 4.4 Vergelijking en auditing.

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel handhavingsorganisaties in Noord-Holland voldoen aan bovengenoemde criteria.

Een meer uitgebreide weergave is opgenomen in de tabel in bijlage 1a. In bijlage 3 is op kaart 5.1: “Evaluatie en verantwoording provincie Noord-Holland” een overzicht gegeven van de mate

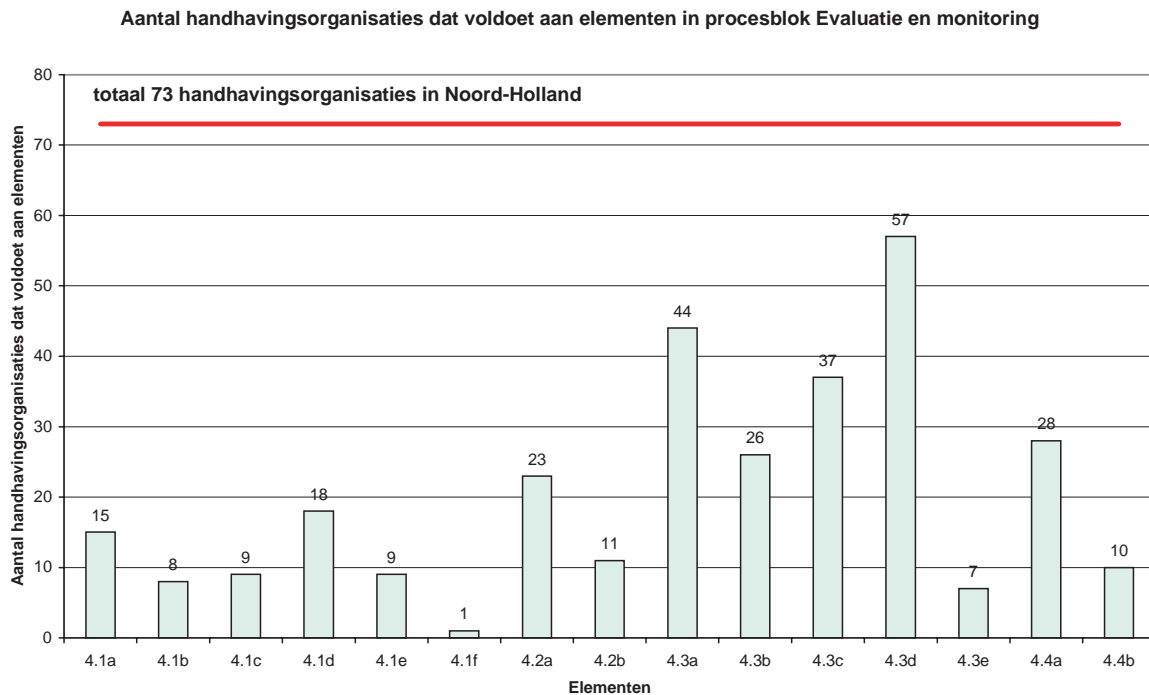
waarin de handhavingsorganisaties voldoen aan de vier criteria van het procesblok evaluatie.

Tabel 8.1 Aantal handhavingsorganisaties die voldoen aan kwaliteits-criteria 4.1 t/m 4.4

Handhavingsorganisatie	Kwaliteitsborging	Monitoring	Verantwoording van inzet, prestaties en resultaten	Vergelijking en auditing
Gemeenten (65)	6	7	11	1
Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	0	1	0	0
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	0	0	0	0
Hoogheemraadschap van Rijnland	1	0	1	1
Provincie Noord-Holland	0	0	0	0
Rijkswaterstaat Directie Noord-Holland	0	1	0	0
Rijkswaterstaat Directie Noordzee	0	0	0	0
Rijkswaterstaat Directie IJsselmeer	0	0	0	0
VROM Inspectie	0	0	0	0
<b>Totaal</b>	<b>7</b>	<b>9</b>	<b>12</b>	<b>2</b>

## 8.2 Analyse

De onderstaande figuur geeft aan in welke mate de handhavingsorganisaties in Noord-Holland voldoen aan de elementen van de criteria in het procesblok 'Evaluatie en monitoring'.



**Grafiek 8.1** Aantal handhavingsorganisaties dat voldoet aan de elementen van het procesblok Evaluatie en monitoring

### *Criterion 4.1 Kwaliteitsborging*

Zeven organisaties voldoen aan de vereisten voor kwaliteitsborging. In het algemeen ontbreken procesbeschrijvingen of worden deze niet systematisch getoetst en geactualiseerd (elementen 4.1a t/m 4.1c).

Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Haarlem;
- Heemskerk;
- Beverwijk;
- Uitgeest;
- Velsen;
- Provincie Noord-Holland.

### *Criterion 4.2 Monitoring*

Negen organisaties voldoen aan het criterium voor monitoring. Ruim een derde van de organisaties heeft wel vastgestelde indicatoren gemonitord, maar slechts bij 11 organisaties vindt monitoring plaats van aantallen uitgevoerde controles, geconstateerde overtredingen, bestuursrechtelijk optreden en strafrechtelijk optreden (element 4.2b).

Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Haarlem;
- Beverwijk;
- Uitgeest;
- Velsen.

#### *Criterion 4.3 Verantwoording van inzet, prestaties en resultaten*

Van de handhavingsorganisaties voldoen 12 organisaties aan alle elementen van het criterium. Op diverse elementen wordt echter beduidend beter gescoord. Zo geven 57 organisaties de handhaving-resultaten wel weer in een verantwoordings-rapportage aan het bestuur (element 4.3d). Het slechtst scorende element bij dit criterium betreft het verbinden van aanbevelingen ten aanzien van de handhavings(beleids)cyclus aan de verantwoordingsrapportage. Niettemin wordt dit toch door 26 organisaties gedaan (4.3b). Terugkoppeling van conclusies en aanbevelingen uit de verantwoordings-rapportage wordt door 53 organisaties gedaan.

Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Haarlem;
- Beverwijk;
- Uitgeest;
- Velsen.

#### *Criterion 4.4 Vergelijking en auditing*

Dit criterium is facultatief. Twee organisaties voldoen aan de vereisten voor vergelijking en auditing. Met name ontbreekt een benchmark of informatie-inwinning over vergelijkbare organisaties.

Mogelijke voorbeeldfunctie voor dit criterium:

- Heemskerk.

### **8.3 Conclusies**

Het procesblok monitoring en evaluatie, het sluitstuk van het proces, is het minst ontwikkeld. Hier is het criterium 'verantwoording' het best met 1 op 6 van het totaal aantal organisaties. Kwaliteitsborging en monitoring is bij minder dan 1 op 7 van de organisaties aanwezig, slechts twee organisaties

voldoen aan het criterium voor vergelijking en auditing.

Het procesblok Evaluatie en monitoring is zowel op criteriumniveau als op elementniveau sterk te verbeteren. Een relatieve uitzondering kan worden gemaakt voor de verslaglegging/verantwoording. Deze wordt vaak wel gemaakt, maar de handhavingsbeleidscyclus is niet altijd herkenbaar. Vier gemeenten voldoen aan alle minimum criteria (en elementen) van dit procesblok: Haarlem, Beverwijk, Uitgeest en Velsen.

### **8.4 Aanbevelingen**

Ondanks verschillende keuzen in prioriteiten en strategie zullen noodzakelijke processen voor evaluatie en monitoring voor een groot deel overeenkomen. De handhavingsorganisaties kunnen het beperkte aantal goede voorbeelden als leidraad hanteren om evaluatie en monitoring in de eigen organisatie op te zetten.

Evaluatie en verantwoording behoeft veel aandacht. Ten aanzien van het opzetten van kwaliteitsborging, monitoring en benchmarking is samenwerking raadzaam. De regisseur kan hierbij een rol spelen door de benchmark te (laten) organiseren.



### 9.1 Gegevens nulmeting

De scores op de vier procesblokken zijn verwerkt in het totaal resultaat op criteria en elementen per handhavingsorganisatie. Het totaal resultaat van de score op de criteria is samengevat in onderstaande tabel.

**Tabel 9.1 Aantal handhavingsorganisaties dat voldoet aan een bepaald percentage minimum criteria**

Gemeente grootte	Aantal	Percentage
< 20% van alle minimum criteria	46	63,0%
20 tot 40% van alle minimum criteria	20	27,4%
40 tot 60% van alle minimum criteria	6	8,2%
60 tot 80% van alle minimum criteria	1	1,4%
> 80% van alle minimum criteria	0	0,0%
<b>Totaal</b>	<b>73</b>	<b>100%</b>

Het totaal resultaat van de score op de elementen is samengevat in onderstaande tabel:

**Tabel 9.2 Aantal handhavingsorganisaties dat voldoet aan een bepaald percentage minimum elementen**

Gemeente grootte	Aantal	Percentage
< 20% van alle minimum elementen	7	9,6%
20 tot 40% van alle minimum elementen	38	52,1%
40 tot 60% van alle minimum elementen	19	26,0%
60 tot 80% van alle minimum elementen	8	11,0%
> 80% van alle minimum elementen	1	1,4%
<b>Totaal</b>	<b>73</b>	<b>100%</b>

De scores voor de diverse handhavingsorganisaties zijn grafisch weergegeven op kaart 6: 'Totaal kwaliteitscriteria' in bijlage 3.

### 9.2 Analyse

#### Reikwijdte

Van de 73 handhavingsorganisaties hebben 48 gemeenten en de drie waterschappen de evaluatie voor de totale organisatie ingevuld. Van de overige 22 handhavingsorganisaties hebben 17 gemeenten, de provincie en de rijksdiensten de nulmeting op clusterniveau ingevuld. Hierbij is door gemeenten, VROM Inspectie en provincie gekozen voor het cluster Wet Milieubeheer (Inrichtingen)<sup>1</sup>. Rijkswaterstaat koos voor het cluster Industriële lozingen (bedrijfsgebonden). Dit zijn ook de geverifieerde clusters.

Het blijkt dat er geen verschil is in de uitkomsten tussen de 17 gemeenten die de zelfevaluatie als cluster hebben ingevuld en de 48 gemeenten die dat als organisatie hebben gedaan. Zowel bij de 'organisatie' gemeenten als bij de 'cluster' gemeenten ligt de mediaan op 0% voor de criteria uit doelen en condities en evaluatie en op 14% respectievelijk 25% voor de criteria van de procesblokken strategie en werkwijze en uitvoering. Wel is er een duidelijk verschil tussen gemeenten en de andere handhavingsorganisaties.

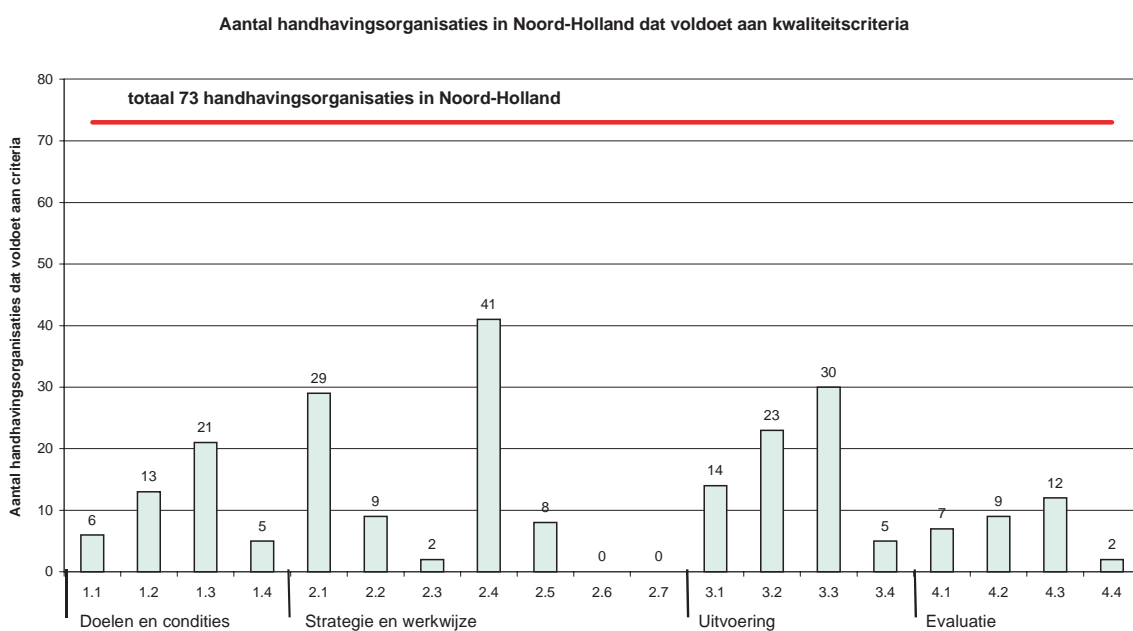
<sup>1</sup> De gemeenten Amsterdam, Ouder-Amstel en Purmerend zijn uitzonderingen en hebben niet cluster A, maar respectievelijk clusters C, E en E ingevuld in de zelfevaluatie. Deze clusters zijn ook meegenomen in de nulmeting.

Tabel 9.3 Verschil mediaan resultaat handhavingsorganisaties bij invulling als cluster of als organisatie

	Doelen en condities	Strategie en werkwijze	Uitvoering	Evaluatie
Invulling zelfevaluatie door gemeenten als cluster A,				
Wet milieubeheer (inrichtingen) (mediaan)	0	14	25	0
Invulling zelfevaluatie door gemeenten als organisatie (mediaan)	0	14	25	0
Invulling zelfevaluatie door andere handhavingsorganisaties (mediaan)	38	29	38	0

### Overall score

De score van de handhavingsorganisaties op de diverse kwaliteits-criteria is weergegeven in onderstaande grafiek. Op de y-as is het aantal van de in totaal 73 handhavingsorganisaties weergegeven dat op een criterium voldoende scoort. Voldoende wil zeggen: voldaan aan alle elementen van het betreffende criterium.



Grafiek 9.1 Aantal handhavingsorganisaties in Noord-Holland dat voldoet aan kwaliteitscriteria

De meeste handhavingsorganisaties hebben op zijn minst enkele elementen van de criteria in huis. Dat niet aan een criterium wordt voldaan wil derhalve niet zeggen dat niet aan veel van de onderliggende

elementen wordt voldaan. Het missen van één element betekent voor een organisatie dat aan het criterium niet wordt voldaan. Dit blijkt uit de tabellen 9.1 en 9.2 met betrekking tot voldoen aan

respectievelijk criteria en elementen. Hieruit valt af te lezen dat bijvoorbeeld 63% van alle handhavingsorganisaties in Noord-Holland aan minder dan 20% van de minimumcriteria voldoet, maar dat maar 9,6% aan minder dan 20% van de minimum elementen voldoet.

### Verbanden tussen de processen

In de verificatiefase is de aanwezigheid van een aantal veronderstelde verbanden getoetst. In theorie is er ook in de handhaving sprake van een cyclisch proces.

In de onderstaande figuur wordt dit proces beschreven. Er wordt daarbij het onderscheid gemaakt tussen bestuurlijk opdrachtgeven en de daarop volgende uitvoering.



- Het bovenste deel van de acht betreft de bestuurlijke opdracht: te beginnen met de beleidsevaluatie, het strategisch beleidskader en operationeel beleidskader en vervolgens planning (en control) van de opdracht. Deze wordt doorgegeven aan de uitvoerende organisatie, die op basis hiervan een uitvoeringskader opstelt (werkplan, benodigde capaciteit en competenties). Nadat de uitvoeringsronde (het

onderste gedeelte van de acht) is doorlopen is door terugkoppeling de bestuurlijke opdrachtgever weer aan de orde met control en de evaluatie van het beleid.

- Het onderste gedeelte van de acht beschrijft voornamelijk de opdrachtnemerskant: het uitvoeringskader (de organisatie), de uitvoering zelf, de monitoring van de uitvoering door gegevens te verzamelen over inzet en effecten, de verantwoording ten opzichte van de opdracht (planning en begroting). Dit wordt gerapporteerd aan de opdracht-gevende organisatie die daaruit het gevoerde beleid evalueert en zo nodig bijstelt en daaruit een nieuwe opdracht formuleert.

De theoretische verbanden zijn door de verificateurs onderzocht. Het betreft bijvoorbeeld de volgende hypothesen in het procesblok Doelen en condities:

- issues uit de probleemanalyse zijn vertaald naar prioriteiten in de prioriteitenstelling;
- de resultaten van monitoring van handhavingsdoelen d.m.v. indicatoren zijn als input gebruikt voor de probleemanalyse.

In de praktijk blijkt een probleemanalyse veelal te ontbreken, zodat ook geen verband kan worden vastgesteld. Ook voor de andere procesblokken geldt dat verwachte verbanden ontbreken omdat niet wordt voldaan aan een of meer criteria.

Er is een verband tussen een goede score op het laatste procesblok Evaluatie en monitoring en een goede score op het eerste procesblok Doelen en condities: de vier organisaties die als enigen volledig voldoen aan de criteria van kwaliteitsborging, monitoring en verantwoording, scoren ook goed op borging van middelen en organisatorische condities.

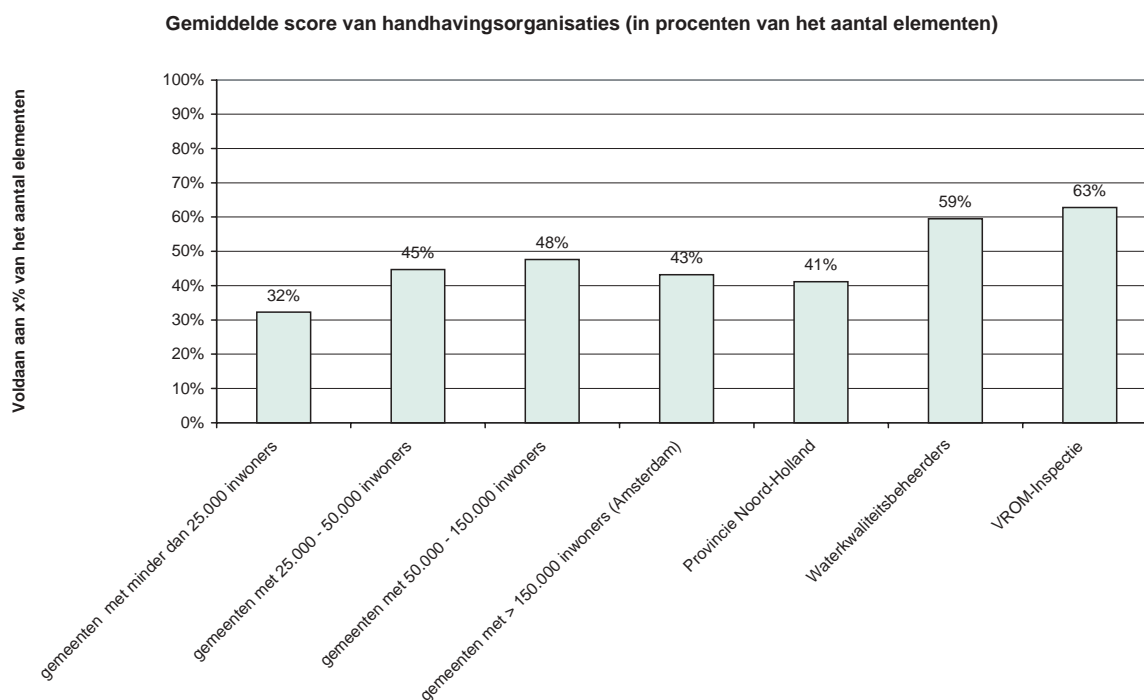
Uit onderstaande tabel blijkt een verband tussen prioriteitstelling en begroting: Wanneer sprake is van prioriteitstelling op basis van de probleemanalyse, dan heeft dit veelal geleid tot vastlegging van personele en/of financiële capaciteit in de begroting. Zonder prioriteitstelling lijkt vastlegging van capaciteit in de begroting ook minder te gebeuren. Ook de verificateurs merken op dat logische onderlinge verbanden tussen de criteria niet altijd aanwezig zijn, dan wel dat de samenhangende criteria niet beide bij de handhavingsorganisatie aanwezig zijn (bijvoorbeeld monitoring van handhavingsdoelen in combinatie met probleemanalyse).

Tabel 9.4 Verband tussen prioriteitstelling en begroting

Heeft u organisatie prioriteiten gesteld op basis van de probleemanalyse?	Is voor de voornoemde prioritering de geplande personele capaciteit in de begroting vastgelegd?	Is voor de prioritering de geplande financiële capaciteit in de begroting vastgelegd?	Omvatten de financiële middelen, financiële middelen om dwangmiddelen en om externe capaciteit in te kunnen zetten?	Aantal hho's
ja	ja	ja	ja	18
ja	ja	ja	nee	5
ja	ja	nee	nee	6
ja	nee	nee	nee	9
nee	ja	ja	ja	4
nee	ja	ja	nee	3
nee	ja	nee	nee	3
nee	nee	nee	nee	14
Overige combinaties				11
<b>Totaal</b>				<b>73</b>

### Samenhang tussen handhavingsorganisaties

In de onderstaande grafiek is aangegeven hoe de diverse handhavingsorganisaties ten opzichte van elkaar scoren op de elementen.



**Grafiek 9.2 Gemiddelde score van handhavingsorganisaties (in procenten van het aantal elementen)**

Het blijkt dat de gemeenten in de grootteklasse kleiner dan 25.000 inwoners in Noord-Holland veelal relatief laag scoren. In deze grootteklasse bevinden zich 44 van de 65 Noord-Hollandse gemeenten. In het algemeen kan gesteld worden dat de grotere gemeenten beduidend beter scoren dan de kleine en middelgrote gemeenten. De gemeenten Velsen, Hilversum en Haarlem scoren met respectievelijk 67%, 69% en 71% van de elementen relatief goed in vergelijking met de gemiddelden in de bovenstaande tabel.

Bij de overige handhavingsorganisaties voldoen de waterkwaliteitsbeheerders te weten de Hoogheemraadschappen en Rijkswaterstaat aan gemiddeld 59% van de elementen. Met name de hoogheemraadschappen van Rijnland en Amstel, Gooi en Vecht scoren met 82% en 75% bovengemiddeld goed. De provincie Noord-Holland

voldoet aan 41% van de minimelementen,  
de VROM Inspectie aan 63%.

In onderstaande tabel is weergegeven hoe  
organisaties die uitbesteden, delegeren of  
mandateren ten opzichte van elkaar scoren.

**Tabel 9.5 Verband tussen 'uitbesteding taken' en 'mandatering naar andere organisatie' en 'algemene score'**

	Algemene score: hho voldoet aan ....% van minimum elementen				
	<20%	20-40%	40-60%	60-80%	>80%
Organisaties met uitbestede taken	5	22	12	1	0
Organisaties met gedelegeerde taken	0	0	0	3	0
Organisaties met mandatering naar andere organisaties	0	12	4	1	0
<b>Alle organisaties</b>	<b>7</b>	<b>38</b>	<b>19</b>	<b>8</b>	<b>1</b>

Het blijkt dat de drie organisaties met gedelegeerde taken ruim boven-gemiddeld scoren. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of hier sprake is van een oorzakelijk verband. De score van organisaties met uitbestede taken of mandatering naar andere organisaties verschilt niet significant van het beeld van het totaal aan handhavingsorganisaties.

#### Evaluatie van het proces van de Nulmeting

De oorspronkelijke opzet was dat de geverifieerde clusters zouden worden opgenomen in de presentatie. Hiervan is uiteindelijk afgezien.

De redenen hiervoor zijn tweërlei:

- 1 er bleken zich problemen voor te doen in de database die tot verkeerde conclusies zouden kunnen leiden indien op clusterniveau wordt gepresenteerd;
- 2 de geverifieerde clusters (indien anders dan het Wm-cluster) bleken vaak slechter te scoren dan het cluster waarin de Wm taken bij de betreffende organisatie waren ondergebracht en waarnaar toch in eerste instantie de aandacht uitgaat.

Per organisatie is de zelfevaluatie geverifieerd voor één cluster. Voor de keuzen van het te verifiëren cluster is gebruikgemaakt van de beoogde verdeling zoals vastgesteld door de werkgroep nulmeting op 29 januari 2003. Bij 83% van de gemeenten in Noord-Holland is cluster A, Wm hoofdstuk Inrichtingen, opgenomen in de verificatie. Dit is duidelijk meer dan de vastgestelde beoogde cluster-indeling (70%) en het landelijk gemiddelde over de gemeenten (75%). Het zwaartepunt in de verificatie bij de Noord-Hollandse gemeenten ligt bij cluster A, Wm hoofdstuk Inrichtingen.

De verificateurs stellen vast dat bij diverse handhavingsorganisaties onvoldoende begrip bestaat van de kwaliteitscriteria waarop de zelf-evaluatie is gebaseerd. In de ambtelijke evaluatie is 27% van de vragen volgens de verificateur onjuist beantwoord/open gelaten. Landelijk was dit 21%. De provincie Noord-Holland wijkt hierin dus af. Geverifieerde vragen waarover in Noord-Holland de uitleg tussen handhavingsorganisaties en verificateur met name verschilde zijn:

- 1.3.3 Is voor de prioriteitsende geplande personele capaciteit in de begroting vastgelegd?
- 2.2.1 Handelt uw organisatie op grond van een nalevingsstrategie die de inzet van overige instrumenten, niet zijnde handhaving, omvat?
- 3.2.1 Heeft uw organisatie steeds inzicht in de daadwerkelijke hand-havingscapaciteit?
- 4.2.1 Worden vastgestelde indicatoren voor de diverse handhavingsdoelen gemonitord?
- 4.3.1 Worden de handhavingsresultaten weergegeven in een verantwoordings-rapportage aan het bestuur?

Het percentage niet juiste antwoorden / opengelaten vragen is voor deze vragen 30% of meer. Ten aanzien van de onderste drie vragen 3.2.1, 4.2.1 en 4.3.1 zijn de handhavingsorganisaties het niet eens met de door de verificateur voorgestelde wijzigingen.

De verificateurs merken op dat handhavings-organisaties in het algemeen diverse documenten nodig hebben om aan te tonen dat aan een bepaald criterium/element wordt voldaan.

### 9.3 Conclusies

- 1 Uit de zelfevaluaties blijkt dat geen enkele handhavings-organisatie in Noord-Holland aan alle criteria voldoet. Gemiddeld voldoen de handhavingsorganisaties in Noord-Holland aan 18% van de minimum criteria en 39% van de minimum elementen. Dit beeld wijkt echter niet bijzonder af van het algemene beeld voor Nederland, wel is de score in Noord-Holland iets lager dan gemiddeld.
- 2 Geen van de handhavingsorganisaties voldoet aan alle criteria of elementen. Dit betekent tevens dat geen enkele handhavingsorganisatie de handhavingscyclus en de milieubeleidscyclus, zoals deze vanaf circa 1985 breed wordt onderschreven, compleet heeft. Soms gaat het daarbij om eenvoudig te verhelpen tekort-komingen, bijvoorbeeld het alsnog bestuurlijk vastleggen van bepaalde nota's met uitgangspunten voor de handhaving, maar veel vaker gaat het om tekort-komingen in probleem-analyse, doelstellingen en prioritering en de monitoring en evaluatie van de uitvoering.
- 3 Uit de zelfevaluaties blijkt dat de gemiddelde score van de niet lokale handhavingsorganisaties op de criteria en elementen hoger ligt dan de gemiddelde score van de gemeenten. Voor een belangrijk deel is deze hogere score te danken aan twee van de hoogheemraadschappen en een rijkswaterstaatsdirectie. Deze beide typen handhavingsorganisaties hebben in de uitvoering van de hoofdtaak voornamelijk met één wet te maken, de Wvo. Dit in tegenstelling tot de overige handhavingsorganisaties.
- 4 Uit de zelfevaluaties blijkt dat de gemiddelde score van de gemeenten onder de 25.000 inwoners op de criteria en op de elementen lager is dan de gemiddelde scores van grotere gemeenten (zonder te zeggen dat de grotere gemeenten het echt goed doen). Dit lijkt overeen te komen met conclusies uit eerdere onderzoeken, onder andere door K+V in opdracht van de Inspectie Milieuhygiëne, waaruit een verband tussen uitvoeringskwaliteit en omvang van de organisatie bleek. Kleinere gemeenten kunnen in het algemeen ook slechts over een kleinere organisatie beschikken. Aangezien Noord-Holland relatief veel gemeenten heeft in deze gemeentegrootte (bijna 70%), kan dit ook een verklaring zijn waarom Noord-Holland in de criteria lager scoort dan het landelijk gemiddelde.
- 5 Als wordt gekeken naar de criteria en de onderliggende elementen die niet of in onvoldoende mate aanwezig zijn bij de handhavings-organisaties, blijkt dat het vooral gaat om instrumentele zaken die de aansturing

van de handhaving en de handhavers betreffen (prioriteiten, doelstellingen, vastlegging van middelen, uitvoeringsprotocollen, kwaliteitsborging, monitoring van de uitvoering en evaluatie van de resultaten). De professionalisering van de handhaving is derhalve voor een belangrijk deel een managementvraagstuk.

## 9.4 Aanbevelingen

### Algemene aanbevelingen

Per procesblok zijn in de hoofdstukken 4, 5, 6, 7 en 8 al specifieke aanbevelingen met betrekking tot die onderdelen van de beleidscyclus gedaan. Daarnaast zijn er een aantal algemene aanbevelingen:

De handhavingsorganisaties en de regisseur dienen voor de verbeterplannen gezamenlijk een kader/format af te spreken dat zicht geeft op een zo eenvoudig mogelijke en zo min mogelijk bureaucratische professionaliseringsslag. Hiermee zal het voor organisaties makkelijker duidelijk te maken zijn welke bestuurlijke opties er zijn, welke verbeteringen doorgevoerd zullen worden en met welke beoogde resultaten.

De handhavingsorganisaties dienen bij het opstellen van hun verbeterplannen de interpretatie van de doelstellingen te hanteren zoals deze tijdens de verificatie is gebruikt. Ook de provinciale regisseur moet aandacht besteden aan een heldere uitleg van de kwaliteitscriteria en een eenduidige interpretatie daarvan bij de handhavingsorganisaties bewaken. Stel als regisseur eenduidig vast welke uitleg aan de criteria en elementen, in het bijzonder die waarover discussie is geweest tijdens de verificatie, moet worden gegeven in de verbeterplannen. Verzorg daarover trainingen en themabijeenkomsten.

### Aanbevelingen voor de bestuurlijk handhavende organisaties

De professionalisering van de handhaving is voor een belangrijk deel een managementvraagstuk. De handhavingsorganisaties moeten zich dat realiseren en het opstellen en de uitvoering van de verbeterplannen op managementniveau insteken.

### Aanbevelingen voor de regisseur

Stel als regisseur een eigen plan van aanpak op waarin duidelijk is vastgelegd op welke termijnen onderwerpen geregeld moeten zijn, ondersteund worden, aangeboden moeten worden, gefinancierd worden, et cetera. Voorkom hiermee dat de provincie als regisseur alleen aan het eind van 2004 kan vaststellen dat bepaalde handhavingsorganisaties niet in staat zullen zijn per 1 januari 2005 aan de kwaliteitscriteria te voldoen.

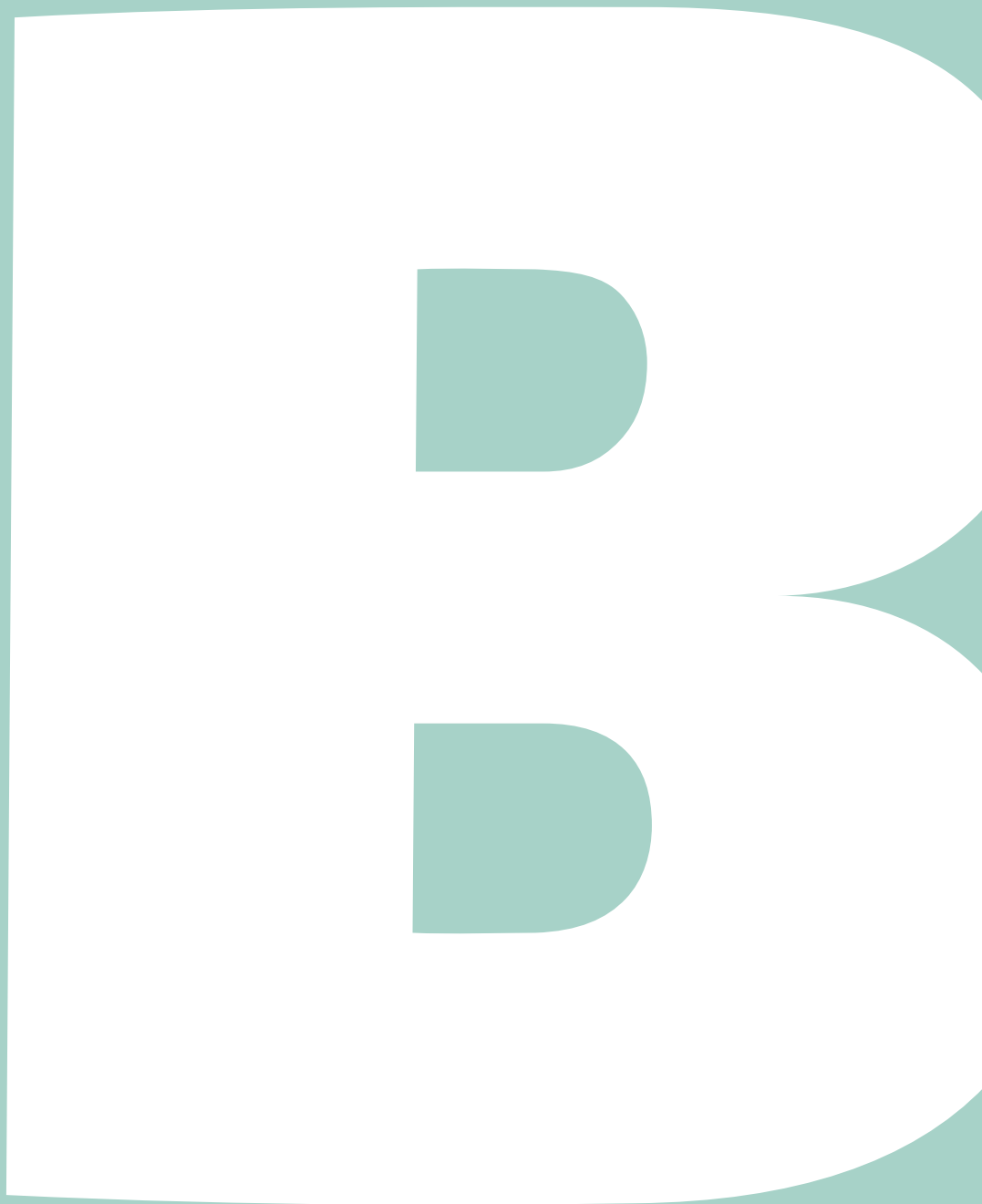
De provinciaal regisseur dient zich bij de uitvoering van de taak vooral te richten op het managementniveau bij de handhavingsorganisaties: de professionalisering is vooral een managementvraagstuk.

De regisseur dient te stimuleren en faciliteren dat een kader tot stand komt voor de vorm van de verbeterplannen op basis van gezamenlijke afspraken. De taken kunnen worden opgepakt met een aantal uitvoeringen:

- organiseer gezamenlijk overleg;
- organiseer feitelijke ondersteuning door externe bureaus, andere handhavingsorganisaties, de provincie;
- organiseer thematische bijeenkomsten, bijvoorbeeld over de uitwerking van een van de criteria of elementen;
- organiseer het uitwisselen van best-practices binnen de provincie;
- draag er zorg voor dat best-practices uit andere provincies ook in Noord-Holland gebruikt kunnen worden;

- treedt op als intermediair teneinde verschillende handhavingspartners bij elkaar te brengen voor de gezamenlijke verbetering;
- zorg dat organisaties die dienen te verbeteren gebruik maken van de ervaringen van de andere handhavingsorganisaties;
- neem actief deel aan de landelijke afstemming over de criteria en elementen en de verbeterplannen en zorg ervoor dat de handhavingsorganisaties in Noord-Holland zo spoedig mogelijk de daarin ontwikkelde standaarden kunnen gebruiken voor hun eigen verbeterplannen.





**Bijlagen**



# Bijlage 1a Resultaten handhavingsorganisaties Noord-Holland

Regio	Code	Naam handhavingsorganisatie	Type	invoorn inval	2000		2001		2002		2003		2004	
					perc	alarm	perc	alarm	perc	alarm	perc	alarm	perc	alarm
Regio Hollands Noordoost	arg011	Afsluiser	MA	22713	6	21,1	6,6	16,5	25,6	26,6	6,6	11,1	5,6	22,5
Regio Hollands Noordoost	arg012	Afsluiser	MA	92265	6	21,1	7,1	26,1	6,6	46,6	6,6	22,2	5,6	27,5
Regio Hollands Noordoost	arg013	Afsluiser	MA	77172	25	51,6	22,9	52,6	6,6	66,6	6,6	22,2	22,2	41,1
Regio Hollands Noordoost	arg014	Afsluiser	MA	70116	6	21,1	27,1	61,2	25,6	26,6	6,6	22,2	27,6	41,1
Regio Hollands Noordoost	arg015	Afsluiser	MA	6116	6	21,1	7,1	61,2	25,6	46,6	66,7	66,7	22,2	52,2
Regio Hollands Noordoost	arg016	Afsluiser	MA	10666	25	51,6	7,1	21,1	25,6	26,6	6,6	22,2	22,2	18,1
Regio Hollands Noordoost	arg017	Afsluiser	MA	8266	6	15,1	6,6	26,1	25,6	16,6	6,6	22,2	5,6	21,5
Regio Hollands Noordoost	arg018	Afsluiser	MA	5126	6	16,6	26,6	16,6	25,6	76,6	6,6	11,1	22,2	41,1
Regio Hollands Noordoost	arg019	Afsluiser	MA	11261	6	16,6	7,1	26,1	25,6	46,6	6,6	11,1	16,7	41,1
Regio Hollands Noordoost	arg020	Afsluiser	MA	15766	25	61,2	26,6	47,6	25,6	46,6	66,6	166,6	26,6	66,7
Regio Hollands Noordoost	arg021	Afsluiser	MA	9011	6	15,1	22,9	52,6	25,6	46,6	6,6	11,1	22,2	11,1
Regio Hollands Noordoost	arg022	Afsluiser	MA	17116	25	51,6	26,6	52,6	25,6	16,6	6,6	**	22,2	47,1
Regio Hollands Noordoost	arg023	Afsluiser	MA	16611	6	7,7	26,6	47,6	25,6	6,6	6,6	6,6	11,1	21,1
Regio Hollands Noordoost	arg024	Afsluiser	MA	15677	6	7,7	6,6	21,1	25,6	76,6	6,6	22,2	5,6	27,5
Regio Hollands Noordoost	arg025	Afsluiser	MA	66677	6	15,1	6,6	26,1	25,6	66,6	6,6	11,1	5,6	11,1
Regio Hollands Noordoost	arg026	Afsluiser	MA	21266	6	7,7	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	7,6
Regio Hollands Noordoost	arg027	Afsluiser	MA	16671	25	16,6	7,1	11,6	25,6	46,6	6,6	22,2	16,7	11,1
Regio Hollands Noordoost	arg028	Afsluiser	MA	27625	6	21,1	26,6	47,6	25,6	26,6	11,1	56,6	22,2	41,1
Regio Hollands Noordoost	arg029	Afsluiser	MA	17677	6	7,7	7,1	26,1	25,6	26,6	6,6	11,1	5,6	17,6
Regio Hollands Noordoost	arg030	Afsluiser	MA	616	6	16,6	6,6	21,1	25,6	46,6	6,6	11,1	11,1	17,1
Regio Hollands Noordoost	arg031	Afsluiser	MA	7676	25	76,2	7,1	27,2	25,6	46,6	66,6	166,6	**	76,6
Regio Hollands Noordoost	arg032	Afsluiser	MA	567	6	51,6	6,6	11,6	25,6	46,6	6,6	22,2	5,6	17,1
Regio Hollands Noordoost	arg033	Afsluiser	MA	11527	6	16,6	26,6	61,2	25,6	26,6	6,6	**	16,7	51,6
Regio Hollands Noordoost	arg034	Afsluiser	MA	15266	6	21,1	6,6	11,6	25,6	76,6	6,6	11,1	5,6	11,1
Regio Hollands Noordoost	arg035	Afsluiser	MA	16120	25	61,2	26,6	52,6	25,6	46,6	66,7	44,4	**	66,7
Regio Hollands Noordoost	arg036	Afsluiser	MA	25466	25	61,2	26,6	47,6	25,6	46,6	11,1	56,6	11,1	52,2
Regio Hollands Noordoost	arg037	Afsluiser	MA	64677	25	46,2	6,6	11,6	25,6	26,6	11,1	56,6	22,2	41,1
Regio Hollands Noordoost	arg038	Afsluiser	MA	21266	6	16,6	6,6	21,1	25,6	46,6	6,6	22,2	11,1	16,1
Regio Hollands Noordoost	arg039	Afsluiser	MA	41216	25	61,2	26,6	61,2	25,6	76,6	66,7	44,4	18,9	66,6
Regio Hollands Noordoost	arg040	Afsluiser	MA	66466	25	46,2	7,1	17,6	25,6	6,6	6,6	**	27,6	56,2
Regio Hollands Noordoost	arg041	Afsluiser	MA	2211	25	51,6	6,6	47,6	25,6	6,6	**	5,6	46,6	
Regio Hollands Noordoost	arg042	Afsluiser	MA	16266	6	15,1	6,6	26,1	25,6	6,6	6,6	22,2	5,6	25,2
Regio Hollands Noordoost	arg043	Afsluiser	MA	26779	25	15,1	7,1	11,6	6,6	46,6	6,6	11,1	11,1	26,2
Regio Hollands Noordoost	arg044	Afsluiser	MA	11611	6	16,6	26,6	11,6	6,6	46,6	6,6	11,1	11,1	11,1
Regio Hollands Noordoost	arg045	Afsluiser	MA	7611	6	15,1	6,6	11,6	25,6	46,6	11,1	56,6	11,1	11,1
Regio Hollands Noordoost	arg046	Afsluiser	MA	676	6	6,6	6,6	5,1	6,6	6,6	6,6	11,1	6,6	26,6
Regio Hollands Noordoost	arg047	Afsluiser	MA	16211	25	46,2	26,6	47,6	25,6	6,6	6,6	6,6	6,6	16,7
Regio Hollands Noordoost	arg048	Afsluiser	MA	11669	6	15,1	7,1	11,6	6,6	26,6	6,6	22,2	5,6	21,5
Regio Hollands Noordoost	arg049	Afsluiser	MA	16611	6	7,7	7,1	26,1	6,6	46,6	6,6	**	5,6	21,6
Regio Hollands Noordoost	arg050	Afsluiser	MA	6516	6	7,7	7,1	11,6	6,6	26,6	6,6	22,2	5,6	27,5
Regio Hollands Noordoost	arg051	Afsluiser	MA	9611	6	15,1	26,6	47,6	25,6	46,6	6,6	11,1	11,1	11,1
Regio Hollands Noordoost	arg052	Afsluiser	MA	11611	25	62,2	7,1	21,1	25,6	46,6	6,6	22,2	**	46,6
Regio Hollands Noordoost	arg053	Afsluiser	MA	11669	6	15,1	7,1	16,6	25,6	46,6	11,1	**	22,2	11,1
Regio Hollands Noordoost	arg054	Afsluiser	MA	71266	6	7,7	26,6	47,6	25,6	6,6	6,6	22,2	16,7	11,1
Regio Hollands Noordoost	arg055	Afsluiser	MA	1746	6	7,7	6,6	15,6	25,6	26,6	6,6	22,2	6,6	16,7
Regio Hollands Noordoost	arg056	Afsluiser	MA	4620	25	16,6	6,6	15,6	25,6	76,6	6,6	11,1	11,1	16,1
Regio Hollands Noordoost	arg057	Afsluiser	MA	21125	6	16,6	7,1	6,6	26,6	6,6	6,6	11,1	5,6	17,1
Regio Hollands Noordoost	arg058	Afsluiser	MA	11669	6	6,6	7,1	11,6	25,6	26,6	6,6	6,6	11,1	17,6
Regio Hollands Noordoost	arg059	Afsluiser	MA	11766	25	61,2	26,6	52,6	25,6	46,6	66,6	166,6	26,6	66,6
Regio Hollands Noordoost	arg060	Afsluiser	MA	26277	25	51,6	26,6	16,6	6,6	26,6	6,6	22,2	16,7	16,1
Regio Hollands Noordoost	arg061	Afsluiser	MA	67266	25	61,2	26,6	47,6	25,6	46,6	66,6	166,6	26,6	66,7
Regio Hollands Noordoost	arg062	Afsluiser	MA	7625	25	16,6	26,6	11,6	25,6	46,6	6,6	22,2	22,2	11,1
Regio Hollands Noordoost	arg063	Afsluiser	MA	17116	6	16,6	7,1	17,6	25,6	6,6	6,6	11,1	5,6	41,1
Regio Hollands Noordoost	arg064	Afsluiser	MA	17911	25	61,2	6,6	11,6	25,6	26,6	6,6	11,1	11,1	16,1
Regio Hollands Noordoost	arg065	Afsluiser	MA	4677	6	21,1	7,1	11,6	25,6	46,6	6,6	22,2	11,1	11,1
Regio Hollands Noordoost	arg066	Afsluiser	MA	11669	6	46,2	7,1	52,6	25,6	46,6	6,6	11,1	16,7	52,2
Regio Hollands Noordoost	arg067	Afsluiser	MA	8166	6	15,1	6,6	15,6	6,6	46,6	6,6	11,1	6,6	16,6
Regio Hollands Noordoost	arg068	Afsluiser	MA	12622	6	6,6	7,1	16,6	6,6	26,6	6,6	11,1	5,6	11,1
Regio Hollands Noordoost	arg069	Afsluiser	MA	21271	6	15,1	7,1	16,6	25,6	46,6	6,6	6,6	11,1	26,2
Regio Hollands Noordoost	arg070	Afsluiser	MA	8611	25	76,2	26,6	47,6	25,6	76,6	11,1	**	18,9	56,2
Regio Hollands Noordoost	arg071	Afsluiser	MA	15277	6	15,1	7,1	16,6	6,6	26,6	6,6	11,1	5,6	21,5
Regio Hollands Noordoost	arg072	Afsluiser	MA	17265	6	15,1	7,1	11,6	25,6	46,6	6,6	11,1	11,1	26,6
Regio Hollands Noordoost	arg073	Afsluiser	MA	16662	25	61,2	26,6	11,6	6,6	26,6	6,6	11,1	22,2	16,1
Regio Hollands Noordoost	arg074	Afsluiser	MA	676	6	16,6	7,1	16,6	6,6	26,6	6,6	**	5,6	16,1
Regio Hollands Noordoost	arg075	Afsluiser	MA	11669	6	7,7	7,1	11,6	6,6	26,6	6,6	22,2	5,6	21,5
Regio Hollands Noordoost	arg076	Afsluiser	MA	6	6	16,6	26,6	47,6	25,6	46,6	6,6	22,2	16,7	41,1
Regio Hollands Noordoost	arg077	Afsluiser	MA	6	25	61,2	26,6	61,2	6,6	46,6	6,6	**	16,7	56,2
Regio Hollands Noordoost	arg078	Afsluiser	MA	6	25	61,2	26,6	47,6	25,6	76,6	11,1	66,7	11,1	56,2
Regio Hollands Noordoost	arg079	Afsluiser	MA	6	25	46,2	7,1	11,6	25,6	46,6	6,6	11,1	16,7	11,1
Regio Hollands Noordoost	arg080	Afsluiser	MA	6	25	46,2	26,6	57,2	25,6	46,6	6,6	**	27,6	62,7
Regio Hollands Noordoost	arg081	Afsluiser	MA	6	76	92,2	22,9	64,6	76,6	46,6	11,1	56,6	56,6	76,6
Regio Hollands Noordoost	arg082	Afsluiser	MA	6	76	92,2	27,1	71,7	76,6	46,6	66,7	44,4	66,7	44,4
Regio Hollands Noordoost	arg083	Afsluiser	MA	6	25	61,2	6,6	16,6	76,6	6,6	6,6	11,1	27,6	51,6



## Bijlage 1b Geverifieerde clusters

Tabel 1b.1 Geverifieerde clusters gemeenten in Noord-Holland

Clusters provincie en gemeenten (en milieudiensten)	Gemeenten	Provincie
Cluster A: Wet milieubeheer (hoofdstuk Inrichtingen)	54	1
Cluster B: Wet milieubeheer (hoofdstuk Afvalstoffen)	1	
Cluster C: Wet bodembescherming	5	
Cluster D: Wet op de luchtverontreiniging / wet geluidshinder		
Cluster E: Eigen benaming	1	
Cluster F: Eigen benaming	1	
Cluster H: Eigen benaming	1	
Overige	2	
<b>Totaal</b>	<b>65</b>	<b>1</b>

Tabel 1b.2 Geverifieerde clusters waterschappen en Rijkswaterstaat in Noord-Holland

Clusters Hoogheemraadschappen en Rijkswaterstaat	Hoogheemraadschappen	Rijkswater-staat
Cluster A: Industriële lozingen (bedrijfsgebonden)		3
Cluster B: Agrarische lozingen (bedrijfsgebonden)	3	
Cluster C: Werken en incidentele lozingen (die niet uit vaste bedrijfsvoering vrij komen)		
Cluster D: Wet bodembescherming		
Cluster E: Overige lozingen / diffuse bronnen		
Cluster F: Eigen benaming		
<b>Totaal</b>	<b>3</b>	<b>3</b>

Tabel 1b.3 Geverifieerde clusters VROM Inspectie in Noord-Holland

Clusters VROM Inspectie	VROM Inspectie
Cluster A: Wet milieubeheer (hoofdstuk Inrichtingen)	1
Cluster B: Wet milieubeheer (hoofdstuk Afvalstoffen)	
Cluster C: Wet milieugevaarlijke stoffen	
Cluster D: Kernenergiewet	
<b>Totaal</b>	<b>1</b>









## Bijlage 3 Kaarten

- 1 Reikwijdte provincie Noord-Holland
- 2 Procesblok 1: Doelen en condities provincie Noord-Holland (Hoofdclusters)
- 3 Procesblok 2: Strategie en werkwijze provincie Noord-Holland (Hoofdclusters)
- 4 Procesblok 3: Uitvoering provincie Noord-Holland (Hoofdclusters)
- 5 Procesblok 4: Evaluatie en verantwoording provincie Noord-Holland (Hoofdclusters)
- 6 Totaaloverzicht provincie Noord-Holland (Hoofdclusters)



## Bijlage 4 Kwaliteitscriteria

Het eerste procesblok betreft doelen en condities. Het omvat de volgende vier kwaliteitscriteria:

- *Criterion 1.1 Probleemanalyse:* De handhavingsorganisatie handelt op grond van een analyse van de milieuproblemen, de effecten van niet-naleving en de kansen op niet-naleving, teneinde sturing te kunnen geven aan haar handhavingsinspanningen.
- *Criterion 1.2 Prioriteitenstelling en meetbare doelstellingen:* De handhavingsorganisatie handelt op grond van een prioriteitenstelling van de handhavingstaak, die is uitgewerkt in een omschrijving van het doel van de handhaving per beleidsveld en in een vastlegging van concrete, meetbare handhavingsdoelen
- *Criterion 1.3 Borging personele financiële middelen:* De handhavingsorganisatie zorgt voor afstemming tussen de bestuurlijk vastgestelde handhavingsdoelen en inzet van de personele en financiële middelen en zorgt voor borging hiervan.
- *Criterion 1.4 Organisatorische condities:* De handhavingsorganisatie handelt op grond van een organisatorische opbouw en regelingen die nodig zijn om de gestelde handhavingsdoelen te kunnen bereiken.

Het tweede procesblok betreft strategie en werkwijze. Het omvat de volgende zeven kwaliteitscriteria:

- *Criterion 2.1 Nalevingsstrategie:* De handhavingsorganisatie handelt op grond van een nalevingsstrategie, waarin is vastgelegd met welke instrumenten zij naleving wil bereiken en welke rol handhaving daarbinnen speelt.
- *Criterion 2.2 Toezichtsstrategie:* De handhavingsorganisatie handelt op grond van een toezichtstrategie, waarin is vastgelegd welke vormen van toezicht worden onderscheiden en wat de basiswerkwijze daarbij is.
- *Criterion 2.3 Sanctiestrategie:* De handhavingsorganisatie handelt op grond van een

sanctiestrategie, waarin de basisaanpak voor het bestuursrechtelijk en strafrechtelijk optreden bij overtredingen is vastgelegd.

- *Criterion 2.4 Gedoogstrategie:* De handhavingsorganisatie handelt op grond van een gedoogstrategie, waarin is vastgelegd in welke situaties en onder welke condities inzet van sancties tegenover overtreders tijdelijk achterwege kan blijven.
- *Criterion 2.5 Interne en externe afstemming:* De handhavingsorganisatie zorgt in de voorbereiding en uitvoering van haar handhavings-taken voor interne en externe afstemming.
- *Criterion 2.6 Protocollen en werkinstructies:* De handhavingsorganisatie handelt op grond van protocollen voor de voorbereiding en uitvoering van haar taken
- *Criterion 2.7 Protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatieuitwisseling:* De handhavingsorganisatie handelt op grond van protocollen voor de communicatie, het informatiebeheer en de informatie-uitwisseling van toezichtresultaten, aangekondigde of opgelegde sancties en gedoogbesluiten.

Het derde procesblok betreft de uitvoering. Het omvat de volgende vier kwaliteitscriteria:

- *Criterion 3.1 Handhavingsuitvoeringsprogramma:* De handhavingsorganisatie handelt op grond van een handhavings(uitvoerings)programma dat vertaald is naar de interne organisatie.
- *Criterion 3.2 Omvang van de handhavingscapaciteit:* De handhavingsorganisatie beschikt over voldoende personele capaciteit, en/of financiële middelen voor het inhuren van capaciteit voor de uitvoering van de handhavingstaken
- *Criterion 3.3 Kwaliteit van de handhavingscapaciteit:* De handhavingsorganisatie beschikt over voldoende deskundigheid, en/of financiële middelen voor het inhuren van deskundigheid voor de uitvoering van de handhavingstaken en

stimuleert de ontwikkeling van kennis en vaardigheden.

- *criterium 3.4 Uitvoeringsondersteunende voorzieningen*: De handhavingsorganisatie beschikt over voldoende kwantitatieve en kwalitatieve voorzieningen en hulpmiddelen die de taakuitvoering informatietechnisch, milieutechnisch, juridisch en administratief mogelijk maken.

Het vierde procesblok betreft de evaluatie. Het omvat de volgende vier kwaliteitscriteria:

- *criterium 4.1 Kwaliteitsborging*: De handhavingsorganisatie handelt op grond van een systematiek van interne borging (beschrijving, toetsing en verbetering) van de wijze waarop handhavers de werkzaamheden uitvoeren.
- *criterium 4.2 Monitoring*: De handhavingsorganisatie handelt op grond van een systematiek van monitoring van het handhavingsproces en de resultaten en effecten hiervan.
- *criterium 4.3 Verantwoording van inzet, prestaties en resultaten*: De handhavingsorganisatie beschikt over een systematiek om intern en extern verantwoording af te leggen over het handhavingsproces en de resultaten en effecten hiervan
- *criterium 4.4 Vergelijking en auditing*: De handhavingsorganisatie ontwikkelt een systematiek om inzet, organisatie en het resultaat van de handhaving extern te vergelijken, toetsen en beoordelen.

# Bijlage 5 Omschrijving Elementen en Criteria

## OMSCHRIJVING ELEMENTEN EN CRITERIA

TO: PROVINCIALE REGISSEURS ZELFEVALUATIE PROFESSIONALISERING HANDHAVING

SUBJECT: METHODIEK T.B.V. PRESENTATIE VAN RESULTATEN ZELFEVALUATIE

DATE: DINSDAG 25 MAART 2003

### Inleiding

In het bronnenboek worden de resultaten van het individuele zelfevaluatieproces in 1 oogopslag zichtbaar gemaakt voor de individuele handavingsorganisatie. Weergegeven wordt, hoe op de verschillende criteria wordt gescoord. *De criteria zijn opgebouwd uit vragen i.c. elementen die bepalend zijn voor de vraag of aan een criterium wordt voldaan of niet.* Deze notitie is het voorstel voor de wijze waarop dit wordt bepaald.

### Vertrekpunten

Uitgangspunt is dat wordt voldaan aan een criterium als aan alle (hierbij behorende) verplichte minimum-elementen wordt voldaan. Hierbij wordt verder geen weging toegekend. De minimumelementen scoren even 'zwaar'.

### Methodiek van aggregatie

Hieronder is voor de criteria aangegeven welke scores i.c. antwoorden nodig zijn om te voldoen aan het element. De letters uit het bovenstaande overzicht corresponderen met de elementen. In sommige gevallen is voor het voldoen aan een element noodzakelijk dat aan meer dan 1 (deel)element wordt voldaan. In dit geval is aan de letter i.c. element een cijfer toegevoegd en EN aangegeven. In andere gevallen is voor het voldoen aan een element meerdere antwoorden mogelijk zijn. In dit geval wordt dit aangegeven door OF.

### Visualisatie

Bij de presentatie van de resultaten wordt in dit bronnenboek per organisatie (en indien de organisatie de vragenlijst per cluster heeft ingevuld, per cluster) onderstaand diagram weergegeven.

Hierbij is een onderscheid gemaakt in processtappen (1, 2, 3 en 4), criteria (1.1, 1.2, 1.3, 1.4, etc.) en minimum en facultatieve elementen (1.1A, 1.1B, 1.1C, 1.1D als minimumelementen en 1.1E als facultatief element). Indien aan alle minimum-elementen van een criterium wordt voldaan, is de eindscore van dit criterium positief. Zie ook onderstaande uitwerking.

Nr	Criterium	Minimum elementen	Facultatieve elementen
1.1	Probleemanalyse	A B C D	E
1.2	Prioriteitsstelling en doelstelling	A B C	D E
1.3	Borging middelen	A B	
1.4	Organisatorische condities (Indien van toepassing)	A B C D E F	G
2.1	Nalevingsstrategie	A	
2.2	Toezichtsstrategie	A B C D	E
2.3	Sanctiestrategie	A B C D E	
2.4	Gedoogetstrategie	A	
2.5	Interne en externe afstemming	A B C D E	
2.6	Protocollen en werkinstructies	A	B C
2.7	Protocollen voor oornm., info, uitwissel.	A B C	
3.1	Handhavingsuitvoeringsprogramma	A B C	D
3.2	Omvang van handhavingscapaciteit	A	
3.3	Kwaliteit van handhavingscapaciteit	A B	C D
3.4	Uitvoeringsondersteunende voorziening	A B C D	
4.1	Kwaliteitsborging	A B C	D E F
4.2	Monitoring	A B	C
4.3	Verantwoording inzet, prestaties en res.	A B C D	E
4.4	Vergelijking en evaluatie		A B

### Voorbeelduitwerking

<b>1.1</b>	<b>Probleemanalyse (minimum)</b>		
1.1.1	<i>Handelt uw organisatie op grond van een probleemanalyse die de volgende onderdelen omvat?</i>		
	alle inrichtinggebonden taken en objecten (A.1) EN		JA
	alle niet - inrichtinggebonden taken en objecten (A.2)		JA
	alle taakgebonden milieuproblemen (B)		JA
	de mogelijke effecten van potentiële overtredingen (C.1) EN		JA
	de effecten van feitelijke overtredingen (C.2)		JA
	de kansen op overtredingen (D)		JA
<b>1.1</b>	<b>Probleemanalyse (facultatief)</b>		
1.1.4	Is de risico-inventarisatie zichtbaar gemaakt in kaartvorm? (E)		JA
<b>1.2</b>	<b>Prioriteitenstelling en meetbare doelstellingen (minimum)</b>		
1.2.1	Heeft uw organisatie prioriteiten gesteld op basis van de probleemanalyse? (A.1) EN		JA
1.2.2	Wordt bij de prioriteitenstelling de landelijke, gezamenlijke programmering (LCCM) betrokken in de afweging? (A.2)		JA
1.2.3	Worden in uw organisatie de doelen van de handhaving (per beleidsveld) omschreven? (B)		JA
1.2.5	Zijn er meetbare indicatoren opgesteld voor alle handhavingsdoelen? (C)		JA
<b>1.2</b>	<b>Prioriteitenstelling en meetbare doelstellingen (facultatief)</b>		
1.2.6	Maakt uw organisatie voor interne of externe betrokkenen inzichtelijk met welke methodiek de beleidskeuzes (prioriteiten) tot stand zijn gekomen? (D)	JA, EXTERN OF JA, INTERN OF JA, ZOWEL INTERN ALS EXTERN	
1.2.7	Worden de handhavingsdoelen per beleidsveld van uw organisatie zoveel mogelijk geformuleerd in termen van naleefgedrag? (E.1) OF		JA
1.2.8	Worden de handhavingsdoelen van uw organisatie zoveel mogelijk geformuleerd in termen van milieuwinst? (E.2)		JA
<b>1.3</b>	<b>Borging personele en financiële middelen (minimum)</b>		
1.3.1	Is voor de voornoemde prioritering (gebaseerd op de probleemanalyse) de geplande personele capaciteit in de begroting vastgelegd? (A.1) EN		JA
1.3.3	Is voor de voornoemde prioritering (gebaseerd op de probleemanalyse) de geplande financiële capaciteit in de begroting vastgelegd? (A.2)		JA
1.3.2	Is de inzet van personele capaciteit gepland op basis van eenduidige (B.1) EN	landelijke kengetallen OF ervaringskengetallen	
1.3.4	Is de inzet van financiële capaciteit gepland op basis van eenduidige (B.2)	landelijke kengetallen OF ervaringskengetallen	
<b>1.4</b>	<b>Organisatorische condities (minimum)</b>		
1.4.1	<i>Heeft uw organisatie regelingen getroffen op de volgende punten</i>		
	Een scheiding tussen vergunningverlening en handhaving op personeelsniveau (A)		JA
	Een roulatiesysteem voor handhavers bij inrichtingen waarmee een vaste handhavingsrelatie bestaat (B)		JA

	Schriftelijk vastgelegde bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden (C)	JA
	Bereikbaarheidsregeling voor buiten kantooruren (D)	JA
1.4.2	Heeft uw organisatie ambtenaren als BOA aangesteld? (E.1) EN	JA OF NEE
1.4.3	Is de aansturing van BOA's schriftelijk vastgelegd? (E.2, niet meegenomen)	JA
1.4.4	Heeft uw organisatie handhavingstaken uitbesteed? (F, niet meegenomen)	JA
<b>1.4</b>	<b>Organisatorische condities (facultatief)</b>	
1.4.1	<i>Heeft uw organisatie regelingen getroffen op de volgende punten</i>	
	Scheiding van vergunningverlening en handhaving op organisatieniveau (G)	JA
<b>2.1</b>	<b>Nalevingsstrategie (minimum)</b>	
2.1.1	Handelt uw organisatie op grond van een nalevingsstrategie die de inzet van overige instrumenten, niet zijnde handhaving, omvat? (A)	JA
<b>2.2</b>	<b>Toezichtsstrategie (minimum)</b>	
2.2.1	Is er een toezichtsstrategie opgesteld? (A.1) EN	JA
2.2.2	<i>Maken routinematige onderzoeken onderdeel uit van uw toezichtsstrategie? (A.2)</i>	JA
2.2.4	<i>Welke overige aspecten maken onderdeel uit van de toezichtsstrategie?</i>	
	Incidentele bezoeken (A.3)	JA
	De controle van administratieve bescheiden (B.1) EN	JA
	Toezicht op het bereiken van emissienormen (B.2)	JA
	Onderzoek en verificatie van de eigen controlemaatregelen die door of ten behoeve van inrichtinghouders worden uitgevoerd (C)	JA
	Voorlichting aan de inrichtinghouder (D.1) EN	JA
	Schriftelijke rapportage (D.2)	JA
<b>2.2</b>	<b>Toezichtsstrategie (facultatief)</b>	
2.2.4	<i>Welke overige aspecten maken onderdeel uit van de toezichtsstrategie?</i>	
	Uitvoeren van diepte onderzoeken in de vorm van audits of quickscans (E)	JA
<b>2.3</b>	<b>Sanctiestrategie (minimum)</b>	
2.3.1	Is er een sanctiestrategie opgesteld? (A.1) EN	JA
2.3.3	<i>Omvat deze strategie</i>	
	afgestemd bestuurlijk en strafrechtelijk optreden tegen overtredingen van de gestelde milieunormen (A.2)	JA
	een passende reactie op geconstateerde overtredingen (B)	JA
	een stringentere reactie bij voortdurende van overtreding (C)	JA
	een regeling voor optreden tegen overtredingen door eigen organisatie en andere overheden (D)	JA
	transparantie over te stellen termijnen voor het opheffen van overtredingen en over de zwaarte van sancties daarvoor (E)	JA

<b>2.4</b>	<b>Gedoogstrategie (minimum)</b>	
2.4.1	Heeft uw organisatie uitdrukkelijk de terminologie, inhoud en procedure van het landelijk beleidskader gedogen onderschreven? (A)	JA
<b>2.5</b>	<b>Interne en externe afstemming (minimum)</b>	
2.5.1	<i>Met welke organisatie-onderdelen vindt bij de voorbereiding van de uitvoering van de handhavingstaken (interne) afstemming plaats?</i>	
	Organisatie-onderdeel 1 (A)	AANGEVINKT INDIEN VERMELD BIJ VRAAG 2 CONTACTINFORMATIE
	Organisatie-onderdeel 2 (B.1, niet meegenomen) EN	AANGEVINKT INDIEN VERMELD BIJ VRAAG 2 CONTACTINFORMATIE
	Organisatie-onderdeel 3 (B.2, niet meegenomen) EN	AANGEVINKT INDIEN VERMELD BIJ VRAAG 2 CONTACTINFORMATIE
	Organisatie-onderdeel 4 (B.3, niet meegenomen) EN	AANGEVINKT INDIEN VERMELD BIJ VRAAG 2 CONTACTINFORMATIE
	Organisatie-onderdeel 5 (B.4, niet meegenomen)	AANGEVINKT INDIEN VERMELD BIJ VRAAG 2 CONTACTINFORMATIE
2.5.2	<i>Op welke punten heeft uw organisatie afspraken gemaakt voor externe afstemming?</i>	
	afspraken in het kader van de bestuursovereenkomsten (C)	JA
	afspraken bij gelijktijdige bevoegdheid van meerdere handhavingsorganisaties (D)	JA
	afspraken bij meerdere handhavingsorganisaties die na elkaar bevoegd zijn (E)	JA
<b>2.6</b>	<b>Protocollen en werkinstructies (minimum)</b>	
2.6.1	Wordt er voor de voorbereiding en uitvoering van de handhavingstaken gehandeld op grond van de volgende protocollen?	
	uitvoeren van een toezichtsbezoek (A.1) EN	JA
	behandeling van een klacht (A.2) EN	JA
	behandeling van een melding (A.3) EN	JA
	behandeling van een ongeval / incident (A.4) EN	JA
	controle van administratieve bescheiden (A.5) EN	JA
	toezicht op/ controle van emissienormen (A.6) EN	JA
	het opstellen van een bezoekrapport (inclusief verspreiding) (A.7) EN	JA
	het uitvoeren van diepte-onderzoeken (A.8) EN	JA
	het uitvoeren van quick-scans (A.9) EN	JA
	de toepassing van de sanctiestrategie (A.10) EN	JA
	de toepassing van de gedoogstrategie (A.11) EN	JA
	de interne afstemming van handhavingsactiviteiten met andere organisatie-onderdelen (A.12) EN	JA
	de uitvoering van afspraken uit de bestuursovereenkomsten (A.13) EN	JA
	de wijze van samenwerken wanneer van meerdere bevoegde gezag sprake is (bijvoorbeeld Wm en Wvo) (A.14) EN	JA
	de wijze van samenwerken in ketenhandhaving	JA

<b>2.6</b>	<b>Protocollen en werkinstructies (facultatief)</b>	
2.6.2	Werkt uw organisatie met Handhavingsuitvoeringsmethoden (HUM's)? (B)	JA OF JA, DOCH ALLEEN BIJ
2.6.3	Worden in uw organisatie algemene toezichtstrategieën in specifieke toezichtsplannen uitgewerkt? (C)	JA
<b>2.7</b>	<b>Protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatie-uitwisseling (minimum)</b>	
2.7.1	<i>Voor welke onderdelen is een communicatieprotocol opgenomen?</i>	
	Toezichtsresultaten (A.1) EN	JA
	Sancties (A.2) EN	JA
	Gedoogbesluiten (A.3)	JA
2.7.2	<i>Voor welke onderdelen is een informatiebeheerprotocol opgenomen?</i>	
	Toezichtsresultaten (B.1) EN	JA
	Sancties (B.2) EN	JA
	Gedoogbesluiten (B.3)	JA
2.7.3	<i>Voor welke onderdelen is een protocol over de wijze van operationele informatie-uitwisseling opgenomen?</i>	
	Toezichtsresultaten intern (C.1) EN	JA
	Sancties intern (C.2) EN	JA
	Gedoogbesluiten intern (C.3) EN	JA
	Met andere handhavingsorganisaties over de toezichtsresultaten (C.4) EN	JA
	Met andere handhavingsorganisaties over sancties (C.5) EN	JA
	Met andere handhavingsorganisaties over gedoogbesluiten (C.6)	JA
<b>3.1</b>	<b>Handhavingsprogramma (minimum)</b>	
3.1.1	Heeft uw organisatie een handhavingsuitvoeringsprogramma met een minimale looptijd tot eind 2003? (A.1) EN	JA
3.1.2	Bevat het handhavingsuitvoeringsprogramma een duidelijke verbinding met de doelstellingen en prioriteiten? (A.2) EN	JA
3.1.3	Heeft uw organisatie vastgelegd hoe de vastgestelde controlefrequentie voor de routinematige toezichtsbezoeken worden vertaald in het handhavingsuitvoeringsprogramma? (A.3)	JA
3.1.4	Bevat het handhavingsuitvoeringsprogramma een overzicht van concrete handhavingsactiviteiten? (B.1) EN	JA
3.1.5	Is bij elk van de activiteiten in het handhavingsuitvoeringsprogramma de in te zetten personele en financiële capaciteit aangegeven? (B.2)	JA
3.1.6	Is het handhavingsuitvoeringsprogramma uitgewerkt in een concrete werkplanning voor de betrokken organisatie-onderdelen? (C)	JA
<b>3.1</b>	<b>Handhavingsprogramma (facultatief)</b>	
3.1.7	Is het handhavingsuitvoeringsprogramma uitgewerkt in een concrete werkplanning op medewerkersniveau? (D)	JA

<b>3.2</b>	<b>Omvang van de handhavingscapaciteit (minimum)</b>	
3.2.1	Heeft uw organisatie steeds inzicht in de daadwerkelijk beschikbare handhavingscapaciteit? (A.1)	JA
3.2.2	Was de daadwerkelijk beschikbare capaciteit in 2002 in overeenstemming met de capaciteit in de uitvoeringsplannen (zie criterium 3.1)? (A.2)	JA
<b>3.3</b>	<b>Kwaliteit van de handhavingscapaciteit (minimum)</b>	
3.3.1	Heeft uw organisatie concreet vastgelegd welke deskundigheden voor de uitvoering van handhavingstaken nodig zijn? (A.1) <b>EN</b>	JA
3.3.2	Is daarbij vastgelegd welke deskundigheden voor de uitvoering van handhavingstaken nodig zijn? (A.2)	Opleiding <b>OF</b> Kennis <b>OF</b> Vaardigheden <b>OF</b> Attituden
3.3.3	Beschikt uw organisatie over een opleidingsplan? (B.1) <b>EN</b>	JA
3.3.4	Zijn tijd en financiële middelen vastgelegd die voor de uitvoering hiervan nodig zijn? (B.2)	JA
<b>3.3</b>	<b>Kwaliteit van de handhavingscapaciteit (facultatief)</b>	
3.3.5	Zijn de gewenste deskundigheden vertaald in concrete functieprofielen per individuele functie? (C.1) <b>OF</b>	JA
3.3.6	Zijn de gewenste deskundigheden vertaald in een personeels-formatieplan voor de gehele organisatie? (C.2)	JA
3.3.7	Vindt er een periodieke toetsing plaats van het gewenste deskundigheidsniveau bij de medewerkers? (D)	JA
<b>3.4</b>	<b>Uitvoeringsondersteunende voorzieningen (minimum)</b>	
3.4.1	<i>Beschikt uw organisatie over een geautomatiseerd systeem voor planning, programmering en procedurebewaking van handhavingsactiviteiten?</i>	
	Ja, voor planning (A.1) <b>EN</b>	JA
	Ja, voor programmering (A.2) <b>EN</b>	JA
	Ja, voor procedurebewaking (A.3)	JA
3.4.2	<i>Gebruikt uw organisatie een geautomatiseerd systeem dat geschikt is voor de registratie van inrichtinggebonden handhavingstaken? (B.1) <b>EN</b></i>	JA
	<i>de registratie van niet-inrichtinggebonden handhavingstaken? (B.2) <b>EN</b></i>	JA
	<i>de opslag en bewerking van de monitoringsgegevens? (B.3) <b>EN</b></i>	JA
	<i>de uitwisseling van operationele handhavingsinformatie met andere handhavingsorganisatie? (B.4)</i>	JA
3.4.3	<i>Maakt uw organisatie gebruik van een van de ondergenoemde of andere voorzieningen?</i>	
	Meetapparatuur (C.1) <b>OF</b>	JA
	mobiele telefoons (C.2) <b>OF</b>	JA
	Laboratoriumfaciliteiten (C.3) <b>OF</b>	JA
	e-mailadressen per medewerker (C.4) <b>OF</b>	JA
	Bodemapparatuur (C.5) <b>OF</b>	JA
	Literatuur (C.6) <b>OF</b>	JA

	(digitale) fototoestellen (C.7) <b>OF</b>	JA
	aansluiting op (juridische) databanken (C.8) <b>OF</b>	JA
	anders, namelijk (C.9)	JA
3.4.4	Zijn de instrumenten en apparatuur die worden ingezet in een goede staat van onderhoud en (waar nodig) kalibratie? (D)	JA
<b>4.1</b>	<b>Kwaliteitsborging (minimum)</b>	
4.1.1	Omvat de systematiek van kwaliteitsborging een procesbeschrijving van de wijze waarop handhavers de werkzaamheden dienen uit te voeren? (A)	JA
4.1.2	Worden de procesbeschrijvingen van handhavingswerkzaamheden systematisch getoetst? (B.1) <b>EN</b>	JA
4.1.3	Beschikt uw organisatie over een transparante systematiek om intern te toetsen of de uitgevoerde werkzaamheden overeenkomstig de procesbeschrijvingen plaatsvinden? (B.2)	JA
4.1.5	Vindt actualisatie van procesbeschrijvingen van handhavingswerkzaamheden plaats, indien uit toetsing blijkt dat bijstelling nodig is? (C)	JA
<b>4.1</b>	<b>Kwaliteitsborging (facultatief)</b>	
4.1.6	<i>Zijn de volgende taken ondergebracht bij één of meerdere medewerkers van uw organisatie?</i> Het opstellen van procesbeschrijvingen van handhavingswerkzaamheden (D.1) <b>OF</b>	JA
	Het frequent en systematisch toetsen van procesbeschrijvingen van handhavingswerkzaamheden (D.2) <b>OF</b>	JA
	Het bijstellen van procesbeschrijvingen van handhavingswerkzaamheden (D.3) <b>OF</b>	JA
4.1.7	Wordt hierbij gebruik gemaakt van een officieel kwaliteitszorgsysteem? (D.4)	JA
4.1.8	Vindt externe toetsing of borging van de procesbeschrijvingen plaats? (E)	JA
4.1.9	Heeft certificering van de handhavingsprocessen plaatsgevonden	JA
<b>4.2</b>	<b>Monitoring (minimum)</b>	
4.2.1	Worden vastgestelde indicatoren voor de diverse handhavingsdoelen gemonitord? (A.1) <b>EN</b>	JA
4.2.4	<i>Vindt monitoring plaats van de aantallen</i> uitgevoerde controles (A.2) <b>EN</b>	JA
	geconstateerde overtredingen (A.3) <b>EN</b>	JA
	bestuursrechtelijk optreden (sancties) (A.4) <b>EN</b>	JA
	strafrechtelijk optreden (sancties) (A.5)	JA
4.2.5	Is de monitoring gekoppeld aan de diverse protocollen en procesbeschrijvingen van uw organisatie? (B)	JA
<b>4.2</b>	<b>Monitoring (facultatief)</b>	
4.2.5	Is de monitoring gekoppeld aan de diverse protocollen en procesbeschrijvingen van uw organisatie? (C, niet meegenomen)	JA
<b>4.3</b>	<b>Verantwoording van inzet, prestaties en resultaten (minimum)</b>	
4.3.1	Worden de handhavingsresultaten (aan de hand van de monitor van de indicatoren over doelstellingen en prioriteiten) weergegeven in een verantwoordingsrapportage aan het bestuur? (A)	JA

4.3.4	Worden er aan de rapportage met handhavingsresultaten conclusies en aanbevelingen verbonden ten aanzien van de handhavings(beleids)cycclus? (B)	JA
4.3.6	<b>Wordt voor (al) deze bestuursovereenkomst(en) voldaan aan de rapportageverplichting(en) ten aanzien van</b> De in samenwerking uitgevoerde activiteiten en projecten? (C.1) <b>EN</b> De eigen taakuitvoering van uw organisatie? (C.2)	JA JA
4.3.7	<b>Worden de conclusies en aanbevelingen uit de verantwoordingsrapportages teruggekoppeld met</b> Beleidsmakers (D.1) <b>OF</b> Vergunningverleners binnen het eigen bevoegd gezag (D.2) <b>OF</b> Vergunningverleners binnen een ander bevoegd gezag (D.3)	JA JA JA
<b>4.3</b>	<b>Verantwoording van inzet, prestaties en resultaten (facultatief)</b>	
4.3.8	Wordt er een publieksversie van het verantwoordingsrapport (aan de hand van de monitor van de indicatoren over doelstellingen en prioriteiten) opgesteld? (E)	JA
<b>4.4</b>	<b>Vergelijking en auditing (facultatief)</b>	
4.4.1	Hebben er in het afgelopen kalenderjaar één of meerdere vergelijking plaatsgevonden van de resultaten van uw organisatie met collega-organisaties? (A.1) <b>OF</b>	JA
4.4.2	Hebben er in het afgelopen kalenderjaar één of meerdere visitaties plaatsgevonden door collega-organisaties? (A.2)	JA
4.4.3	Heeft uw handhavingsorganisatie een benchmark opgezet of handhavingsorganisaties geïnformeerd over vergelijkbare organisaties? (B)	JA

## **Colofon**

### **Uitgave**

Provinciaal Bestuur van Noord-Holland  
Provinciehuis, Dreef 3  
2012 HR Haarlem

### **Grafische verzorging**

Provincie Noord-Holland  
MediaProductie

### **Papier**

Chloorvrij

### **Oplage**

250 exemplaren

Haarlem, mei 2003



■ ■ ■ ■ ■ Provincie Noord-Holland

Postbus 123

2000 MD Haarlem